

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		celo leto naprej		celo leto naprej	
celo leto naprej	K 24—	celo leto naprej	K 22—		
pol leta	12—	pol leta	11—		
četrt leta	6—	četrt leta	550		
na mesec	2—	na mesec	190		

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Ishnja vsak dan sveder izvzemati nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petlet vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		celo leto naprej		celo leto naprej	
celo leto skupaj naprej	K 25—	celo leto naprej	K 30—		
pol leta	13—	pol leta	11—		
četrt leta	650	četrt leta	550		
na mesec	230	na mesec	190		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Kraljeva ulica št. 5, telefon št. 34.

Sad klerikalnega gospodarstva.

Novi davki — novi dolgovi.

Ljubljanski potres je bil gotovo huda katastrofa in velika nesreča, toda po svojem učinku in po svojih posledicah se še primerjati ne da nesreči in katastrofi, ki je zadela deželno kranjsko in ljubljansko mesto večeraj, ko je prišlo na dan, kam je brezvestna klerikalna stranka pripravila deželno gospodarstvo. Potres je porušil mnogo poslopij, uničil mnogo premoženja in ugonobil marsikako podjetje, a prišla je pomoč od zunaj, prišle so podpore in brezobrestna posojila in tri odstotna posojila in tako so po potresu prizadeti večinoma preboleli in prestali nastalo nesrečo. Strašni polom, ki je vsled slabega klerikalnega gospodarstva nastal sedaj pri deželnih financah, je pa veliko hujša katastrofa, kar je bil potres, kajti z njim so združena trajno grozovata obremenjenja vseh davkoplačevalcev in silno podraženje vseh življenjskih potrebščin, dočim ni od nobene strani pričakovati ne podpore in olajšave. Potres je bil nedolžna epizoda v primeri s to grozno nesrečo, v katero je spravila klerikalna stranka kranjsko deželo.

Pred šestimi leti je prevzela klerikalna stranka deželno upravo. Nihče na svetu ni od nje nič dobrega pričakoval, vsakdo je vedel, da bo vladala pristransko in da bo slabo gospodarila, kajti drugače tej stranki sploh ni bilo mogoče izhajati. Slepila je volilce dolga leta z najraznovrstnejšimi obljubami in ko je prišla na krmilo, je morala vsaj nekaj tega izpolniti, kar je prej obljubljala. Pristranost v upravi in slabo gospodarstvo so torej pojavi, ki se jim ni čuditi pri tako skozinskoz nepošteni stranki, kakor je klerikalna.

Ko so klerikalci prevzeli deželno upravo, so dobili vse v najlepšem redu. Prejšnja večina je vsa leta svojega vladanja dobro in vestno gospodarila, štedljivo in pametno, kakor mora vsak posameznik delati, kdor hoče pošteno živeti in v časti umreti, naj bo kmet, obrtnik ali trgovec, in zato je svoji klerikalni naslednici izročila urejeno gospodarstvo. Lahko je bilo nadaljevati to de-

lo, lahko je bilo, voditi deželno gospodarstvo naprej po načelu, da mora vsak pošten človek izhajati s svojim zaslužkom in sme delati dolgove le za investicije, ki se dobro obrestujejo in amortizirajo.

Toda klerikalci se niso držali tega načela. Čim so dobili deželni denar v roke so začeli z njim delati, kakor delajo žejni ljudje, ki pridejo v dobro napolnjeno vinsko klet. Brezvestno in nesmiselno so razmetavali denar in zapravljali so, kakor da je deželna blagajna brez dna. Milijone so tako zapravili in na vsako svarilno besedo, na vsako opozorjenje, da pride dežela na ta način v nesrečo, so odgovarjali s surovostmi in s posmehom.

Bivši deželni glavar pl. Šuklje in dež. odbornik dr. Triller sta že lansko leto s številkami pokazala, da spravi klerikalna gospodarstva deželo v nesrečo. Kdor vzame dr. Trillerjeve lanske članke v roke, se prepriča, da je žal le prenatanko zadel resnico v svojem računu.

Šest let so klerikalci na krmilu in danes kolne cela dežela to stranko, ki je zavzela deželno gospodarstvo tako, da hoče zdaj povišati deželne davke za en milijon šeststotisoč kron na leto in napravili šest in pol milijona novega dolga.

To je stokrat hujša katastrofa, kakor je bil potres.

Gospodarske razmere so dandanes že tako obupne, draginja je velika, zaslužka je malo, ves svet je zadolžen, trgovina in obrt komaj izhajata, kmet beži v Ameriko, vse propada. V teh hudih časih je država ravno sedaj zvišala davke za mnogo milijonov ter s tem vsemu prebivalstvu otežila življenje — sedaj pa pride klerikalna stranka in hoče navaliti že tako težko dihaajočemu prebivalstvu nova strašna bremena. Za celih 105 procentov to je od 40 na 145 procentov hočejo klerikalci zvišati doklado na užitino. Od vsakega litra vina bo treba 16 vinarjev več plačati, vsak košček mesa se bo podražil, stanovanja se bodo podra-

žila, vsi obrtni izdelki in vse blago bo postalo dražje... v vseh kosteh bo prebivalstvo čutilo, kar je zakrivila ta od vseh bogov in hudičev prokleta klerikalna stranka.

V strašni podobi se nam tu kaže, kaka nesreča je pravica deželnih zborov in odborov, da lahko gospodarijo z denarjem, kakor hočejo. Ta pravica je tudi v drugih kronovinah provzročila že nesreče. Le pogledimo to ubogo Bukovino. Tam je ravno zdaj prišlo na dan, da je večina dež. zbora najela več milijonov dolga, kateri denar je vtaknila v svoje rajtajz-novke, kjer so različni politični pošteniaki menda vse pokradli. A ta katastrofa, ki jo je klerikalna stranka nakopala kranjski deželi, spada med največje, kar jih je kdaj zadelo kako kronovino. Pri tem je premisliti, da spada kranjska dežela med najubožnejše; industrije ima malo, ena tretjina zemlje je sploh nerodovitna, trgovina in obrt sta v najslabših razmerah — kako naj to izsesano in ubožno prebivalstvo prenese ta grozni udarec?

Za zvišanje doklad je treba cesarjevega odobrenja. Naše zadnje upanje je še cesar. Ta diferenciacija doklad, kakor jo hočejo izvesti klerikalci, je kruta krivica. Kaj takega ni nikjer v nobeni kronovini, doklade od realnih davkov se naj zvišajo samo za 15%, doklade od pridobitine pa za 35%. Tako diferenciranje kriči do neba, v tem tiči očitno sovraštvo do posameznih stanov, očitni namen, posamezne stanove pritisniti ob zid in jih materijelno zadaviti.

Ali ima taka deželna avtonomija še kak smisel? Ali se ne mora vsakemu spriču tega groznega naklepa vsiliti želja, naj državna oblast sploh sista deželno ustavo in vpelje komisarjat, ki bo deželno gospodarstvo iztrgal klerikalcem iz krempljev in je zopet postavil na zdravo in pošteno podlago. Ustavoverna taka misel pač ni ali spriču takih neznosnih razmer, je naravna. Zdaj je edino upanje, da namreč takega finančnega zakona ne bo odobril.

Kranjski deželni zbor.

(V. seja dne 24. februarja 1914 ob 10. dopoldne.)

Napredni poslanci so vložili te predloge in interpelacije:

Interpelacija

poslanca Josipa Lavrenčiča in tovarišev na Njega ekscelenco deželnega predsednika gospoda barona T. Schwarz glede zboljšanja učiteljskih plač oziroma draginjskih doklad na cesarja Franca Jožefa I. jubilejski meščanski šoli v Postojni.

Deželni zbor kranjski je v svoji seji dne 13. julija 1901 soglasno sklenil, da zagotavlja meščanski šoli v Postojni redno letno subvencijo s tem, da prevzame dežela plačevanje učiteljskega osobja, ali, da se izplačuje šoli denarna podpora do zneska, ki je potreben za pokritje plač za učiteljsko osobje.

Glasom § 40. zakona z dne 9. marca 1879. dež. zak. št. 13 določuje plače za meščanske šole deželni šolski svet po nasvetu dotičnega okrajnega šolskega sveta in v smislu navedene postavne določbe je c. kr. deželni šolski svet v svoji seji dne 31. januarja 1907 sklepal tudi o učiteljskih plačah na meščanski šoli v Krškem. O sklepu, ozi. nasvetu c. kr. okrajnega šolskega sveta v Postojni, da naj bodo plače učiteljstva na meščanski šoli v Postojni enake, kakor na meščanski šoli v Krškem, obrnil se je c. kr. deželni šolski svet do deželnega odbora, da sklepu pritrudi. Toda deželni odbor se je tej regulaciji učiteljskih plač uprl in tudi deželni zbor je v svoji seji dne 1. svečana 1910 zavrnil prošnjo učiteljstva, da naj bi se mu dovolilo 25% draginjsko doklado, kakršno se je priznalo ljudskošolskim učiteljem. Le katehetu, ki je nameščen na meščanski šoli, je deželni odbor priznal 25% draginjsko doklado.

Vpoštevajoč vsa ta dejstva in opirajoč se na člen IX. zakona z dne 19. decembra 1874 dež. zak. št. 37, ki določuje, da imajo za vse stroške meščanskih šol skrbeti dotični šolski okraj, je sklenil c. kr. okrajni šolski svet v Postojni, v seji dne 13. januarja 1914, da naj se izplačujejo učitelstvu, razun katehetu, ki 25% draginjsko doklado že dobiva, dra-

ginjske doklade toliko časa, da se učiteljske plače regulirajo, iz okrajnega šolskega zaklada. Toda c. kr. deželni šolski svet je iz okrajnega šolskega proračuna za leto 1914 omenjeno postavko za draginjsko doklado črtal, češ, da c. kr. okrajni šolski svet ni opravičen, dovoljevati take doklade.

In tako je prišlo učiteljstvo meščanske šole v Postojni v »čuden« položaj, deželni šolski svet neče urediti učiteljskih plač, ker se baje temu upira deželni odbor, c. kr. okrajni šolski svet pa ne sme dovoliti začasnih draginjskih doklad, ker mu to c. kr. deželni šolski svet ne dovoli.

Tako postopanje se nikakor ne ujema z zakonitimi določbami in zato se usojamo vprašati:

1. Je li Vaši ekscelenci vse to znano?

2. Kaj hoče Vaša ekscelenca kot predsednik c. kr. deželnega šolskega sveta ukreniti, da se čim prej uredi vprašanje glede učiteljskih plač, oziroma draginjskih doklad na meščanski šoli v Postojni.

Interpelacija

poslanca Josipa Lavrenčiča in tovarišev na gospoda deželnega glavarja dr. Ivana Šusteršiča zastran uvrstitve ceste, ki pelje čez Koče in Slavino, med deželne ceste.

Županstvo občine Slavina je že opetovano prosilo pri deželnemu odboru kranjskemu, naj se uvrsti cesta, ki se odcepi od državne ceste pod postajo Prestranek, pelje čez Koče in Slavino in se potem zopet zveže z državno cesto, v vrsto okrajnih cest. Ta cesta je kake 4 m široka in odgovarja širokosti postavnih določb; speljana pa je tudi brez klancev, med tem, ko ima državna cesta v tej razdalji 4 prav strme klance.

Ker se vrši na ti cesti, ki vodi skozi dve, obljubeni vasi, precejšnji promet, ima vse sposobnosti, da se uvrsti med deželne ceste druge vrste. Županstvo od sedaj ni na tozadevne prošnje še dobilo nikakega odgovora, tudi se niso še vršile nobene, na to se nanašajoče poizvedbe.

Z ozirom na to stavijo podpisani na gospoda deželnega glavarja vprašanje:

1. Ali mu je znano, da je županstvo Slavina vložilo tozadevne prošnje opetovano na deželni odbor, in

LISTEK.

Kristalni zamašek.

Roman.

Francoski spisal M. Leblanc.

(Dalje.)

— Kako? ... Torej ga ni klical marki d'Albuxef?

— Ne ... eden mojih tovarišev.

— Daubrecq se bo vsak hip vrnil ...

— Da ... ampak nekaj časa imava še ... Poslušajte me ... Treba je, da se kje sestaneva ... On je vaš sovražnik ... Jaz vas rešim tega sovražnika!

— Čemu? S kakim namenom?

— Nikar ne bodite nezaupni ... To je gotovo, da je vaš interes tudi moj interes ... Kje vas lahko dobim ... Jutri, kajne? ... Ob kateri uri ... in kje?

— Torej, bodi ...

Ozrla se je nanj z neodločnim pogledom, kakor bi ne vedela, kaj naj stori ... Hotela je govoriti, a dvomi jo zadrževali ...

Lupin je hitel ji prigravitati:

— O! Prosim vas! ... Odgovorite ... Recite le eno besedo ... a hitro ... Če bi me Daubrecq tu našel,

bi to bilo jako slabo ... Prosim vas ...

Z jasnim in odločnim glasom mu je končno odgovorila:

— Mojega imena Vam ni treba vedeti ... Najprej je treba, da se sestaneva in pogovoriva ... Da, treba je, da se sestaneva ... Glejte, jutri, ob tretji uri popoldne ... pridite na boulevard ...

Ravno v tem trenutku so se odprla vrata v ložo, kakor da so bila odpahnjena s pestjo, in prikazal se je Daubrecq.

— Zlodej, zlodej, je šepetal Lupin ves besen, da je bil zasaden predno je dosegel svoj namen.

Daubrecq se je hrupno zasmejal.

— A — tako ... Saj se mi je takoj nekaj zdelo ... O, zvijača s telefonom ... to je že malo iz mode. Nisem še bil na sredi pota, ko sem se že obrnil.

Potegnil je Lupina od ospredja lože in sedel poleg dame, je rekel:

— Torej, moj princ, kdo pa smo? Najbrž uslužbenec pri policiji? Ta poklic se vam namreč bere z obraza.

Ogledoval je Lupina od vseh strani in iskal, kako ime naj bi mu dal, ni pa spoznal tistega, ki ga je bil imenoval Polonija.

Lupin je razmišljal o svojem položaju ne da bi umaknil pogleda od Daubrecqa. Za ves svet bi ne bil zdaj

popustil partije in se odpovedal toli ugodne prilike za morebitnega spoznajnega z Daubrecqovo smrtno sovražnico.

Ona je nepremično sedela v svojem kotu in je opazovala oba.

Lupin je prvi izpregovoril:

— Pojdiva ven, gospod, zunaj bo laglje govoriti.

— Tu bo pogovor, moj princ, je odgovoril poslanec, tukaj in sicer takoj zdaj. Tu ne motiva nikogar.

— Vendar ...

— Ne trudi se, dragi veseljak, meni ne utečeš.

Prijel je Lupina za ovratnik z vidnim namenom, da ga ne izpusti, dokler ne bo pogovor končan.

To je bila nespametna kretnja! Kako naj bi se bil Lupin udal v ta položaj pričo ženske, kateri je ponudil svojo pomoč, pričo ženske, ki je bila lepa — na to je v tem trenutku prvič mislil — in katere resna krasota mu je izredno ugajala. Ves njegov ponos se je vzbudil.

Za zdaj je molčal. Mirno je trpel težko roko na svojem vratu in se držal, kakor da je premagan in brez moči ter ves prestrašen.

— E, šaljivec, se je norčeval poslanec, zdi se, da se še ne ganeš več.

Na odru je stalo veliko število igralcev, ki so se pripravili in delali velik hrup.

Ker je Daubrecqova roka nekoliko popustila v svojem prijemu, je Lupin sodil, da je prišel zanj ugodni trenutek.

Silovito in kakor s sekiro je udaril Daubrecqa po roki.

Bolest je Daubrecqa premagala. Lupin se je hitro osvobodil njegove roke in je planil nanj, da bi ga prijel za grlo. A Daubrecq je odskočil, njegove in Lupinove roke so se spoprijele.

Spoprijele so se z nadčloveškimi močmi; oba nasprotnika sta napela vse svoje sile. Daubrecqove moči so bile monstrozne in Lupin je imel v teh železnih kleščah vtisk, da se ne bori s človekom, ampak s kako veliko zverino, z velikansko gorilo.

Ruvala sta se tik vrat, sklonjena kakor dva rokoborca, ki skušata drug drugega premagati in podreti. Kostni pokale. Pri prvem odnehanju bi bil premagani prijet za vrat in zadavljen. To vse se je vršilo molče v tihoti, kajti na odru je zdaj govoril le en človek, drugi pa so ga poslušali.

Ženska, stisnjena v svoj stol, ju je gledala vsa prestrašena. Če bi se bila le z eno samo kretnjo zavzela za enega ali drugega, pa bi bil boj odločen.

Toda — komu naj bi pomagala? Kaj je mogel biti Lupin v njenih očeh, prijatelj ali sovražnik?

Dama je naglo vstala in stopila v ospredje lože; nagnila se je nekoliko iz lože in zdela se je, da je dala neko znamenje. Potem se je obrnila in je skušala priti do vrat.

Lupin ji je rekel, kakor bi ji hotel pomagati:

— Postavite vendar stol na stran.

Mislil je na stol, ki se je bil med bojem prevrnil in je ležal med njim in med Daubrecqom, tako da sta se morala nad tem stolom boriti.

Ženska se je nagnila in je odmaknila stol. Na to je bil čakal Lupin.

Čim je bila ta ovira odstranjena, je Lupin s koncem svojega čevlja sunil Daubrecqa tako v nogo, kakor ga je prej udaril z roko. Bolest je provzročila, da je Daubrecq za trenutek omahnil. Lupin je to porabil, da se je iztrgal iz Daubrecqovih rok in zagrabil poslanca za vrat.

Daubrecq se je branil, Daubrecq je z vso silo poskusil odstraniti dušiči ga roki, a zmanjkalo mu je sape in njegove moči so opešale.

Ah, stara opica, se je ljutil Lupin in Daubrecqa vrgel na tla. Zakaj ne kličeš na pomoč? Ali se mar bojiš škandala?

Pri padcu je Daubrecq napravil toliko hrupa, da so v sosedni loži potrkali na zid.

(Dalje prihodnje.)

2. Kaj namerava ukreniti, da se ti opravičeni želji tamošnjega okoliša čim preje ustreže.

Interpelacija

poslanca E. Gangla in tovarišev na Njega ekselencu gospoda deželne predsednika glede na avtomobilno pošto zvezo Logatec - Idrija - Sv. Lucija.

Poštna zveza na progi Logatec - Idrija - Sv. Lucija je pod vsako kritiko. Ako oddamo kako pošto pošiljatev n. pr. danes dopoldne v Ljubljani, jo prejme naslovnik šele jutri zjutraj v Idrijo; ako jo pa oddamo danes popoldne, dospe v Idrijo šele jutri popoldne. Temu so krive slabe poštne zveze na imenovani progi, ki imajo v mnogo primerih lahko slabe posledice za odpošiljalca in prejemnika.

Dokler ni Logatec skozi Idrijo s Sv. Lucijo zvezan z železnico, bi temu velikemu nedostatk v blagovnem in osebnem prometu odpomogla takojšnja uvedba avtomobilske poštne zveze Logatec - Idrija - Sv. Lucija.

Z ozirom na to, da so za tako pošto zvezo dani vsi pogoji, da je bil o tem že govor v deželnem zboru in da je udeležitev tega vprašanja za prebivalstvo teh krajev največjega gospodarskega pomena, se usojajo podpisani vprašati Vašo ekselencu:

Kaj hoče in more ukreniti, da se na progi Logatec - Idrija - Sv. Lucija nenadoma uvede avtomobilska poštna zveza.

Interpelacija

poslanca E. Gangla in tovarišev na Njega ekselencu g. deželnega predsednika glede na ustanovitev ekspoziture logaškega c. kr. okrajnega glavarstva v Idriji.

Na XXXIII. seji deželnega zbora dne 29. oktobra 1910 je bil sprejet predlog poslanca Gangla, glaseč se: »C. kr. vlada se pozivlja, da čimprej ustanovi v Idriji, v drugem največjem mestu na Kranjskem, ekspozituro c. kr. logaškega okrajnega glavarstva.«

V tej zadevi je bila na Vašo ekselencu dne 25. januarja 1912 stavljena interpelacija.

Vzlic zgoraj navedenemu sklepu in vprašanju ta zadeva še do danes ni rešena. Ker pa je izvedba tega sprejetega predloga — kakor je bilo že takrat v utemeljevanju rečeno — za Idrijo in nje okolično velikega pomena in velike važnosti, se usojajo podpisani Vašo ekselencu vprašati:

1. V katerem štadiju se nahaja sedaj ugodna rešitev navedenega predloga, oziroma sklepa?

2. Kaj namerava Vaša ekselencu ukreniti, da se v korist prebivalstva mesta Idrije in njene okolice nedolžno izvrši v Idriji ustanovitev ekspoziture c. kr. logaškega okrajnega glavarstva?

Vlada proti — Celju.

V Celju, 23. februarja.

(Prva slovenska knjigotržnica v Celju. — Celjski mestni očetje in poroč. — Nekaj opazk k poroču. — Okrajna bolniška blagajna. — Gimnazijsko vprašanje.)

Poročilo »Slov. Naroda«, da je dalo trgovsko ministrstvo trgovcu s papirjem Francu Goričarju v Celju koncesijo za knjigotržstvo, je vzbudilo pravcati »vihar« v našem nemškonacionalnem taboru. Celjski, mariborski in graški listi pišejo o tej stvari, »Montagszeitung« se je povzpela celo do trditve, da smatrajo celjski Nemci to koncesijo za bolj »sovražena« akt vlade, kakor če bi se n. pr. ustanovila v Celju kaka — slovenska šola! Prepustili bi drugače mirnega srca nemškemu listu, da bi delali reklamo za novo knjigotržnico, ako bi ne bilo vendar potrebno na nekatere opazke v nemških listih, ki se tičejo te koncesije, vendar odgovoriti. Pred vsem se trudi uradni vodja celjskega magistrata in obnem predsednik nemškega »Volksrata« za Spodnji Štajer stvar v nemških listih naslikati tako, kakor da gre z novo knjigotržnico le za »celjsko lokalno potrebo«. Ta izgovor navajajo celjski Nemci vedno in vedno: oni sicer dobro vedo, da ne služi knjigarna v Celju samo za Celje, temveč za slovensko deželo, a kaj jim to mari! Slovenci bi naj morali nositi svoj denar v nemške knjigarnе! Kjeroli gre, pravijo, da gospodarski nič ne pomenimo, če pa se hočemo osamosvojiti, pa je takoj ogroženo — Nemstvo! Ne more se dovolj pogosto poudarjati, da bi se vlada pri rešitvi slovenskih obitnih, uradnih in kulturnih in gospodarskih vprašanj ne smela ozirati na malenkostne

zasebne interese par plesalnih nemškutarjev v Celju, temveč na potrebe Slovencev, čijih naravno središče je malone za celo Spodnjo Štajersko — Celje. Če je celjsko Nemstvo res tako močno in samoniklo, da nas Slovencev nikjer ne potrebuje, potem mu ne more nič škodovati, če dobimo Slovenci kakršnekoli koncesije v Celju. Saj bo s pritokom slovenskega denarja in slovenskih duševnih sil le še pridobilo. Če je pa tako slabo, da ga spravi najmanjši akt pravice napram Slovincem z ravnotežja, ali ni potem v nebo vpijoča krivica in neumnost, ako vlada temu nemškutarskemu slabici na ljubo zatira in si odbija na stotisoče slovenskih državljanov? In da se razburjenje glede nove knjigotržnice popolnoma prav spozna, je treba povedati, da ne gre tu za ničesar drugega kakor za »principijelno« nasprotovanje celjskim in spodnještajerskim Slovincem.

Dalje pa sega v našem nemškonacionalnem taboru razburjenje nad možnostjo, da bi se kdaj preuredil zastareli občinski volilni red v Celju in da bi se utegnili celo uvesti proporc. V tem slučaju bi pa ne bili prizadeleti samo Adler - Raschevi interesi, ampak interesi dosti večjega kroga celjskih pravih in talmi — Nemcev. Posledice proporca bi bile tako strašne, da ni mogoče na nje niti misliti! Prišla bi že opozicija iz nemškega tabora samega — magistrat. In potem še najmanj 6, v ugodnem slučaju celo 10 Slovencev, ki bi prebrskali magistrat! Sestavljati bi se ne smel več proračun samo za to, da se ga nihče ne drži; izmetavati bi se ne mogel mestni denar za časopisje, za nemške slavnosti in za konfidentne magistratne klike! Celo v najsvetejših mestnih hranilnicah bi prišel kdo, ki bi nadzoroval njeno poslovanje ali ki bi odkrito grajal, da imajo tam nekateri tako masne zaslužke! Razumemo, zakaj so celjski mestni očetje v zadnji seji občinskega odbora tako slovesno prokleli vsako volilno reformo in posebe še proporc. Saj če gre v Celju za zasebne interese komaj dobro umitih privandranih židov ter najostudnejših slovenskih in hrvaških renegatov, se vedno vpije, da so ogroženi interesi »Nemstva«. Če bi naj dobilo vse ljudstvo svoje zastopnike na magistratu, je to posiljenje in tlačenje »Nemstva«. Jasen dokaz torej, da more celjsko Nemstvo le eksistirati takrat, ako ga podpira vlada s postavami, ki so zastarele in nedemokratske. Nič ne upamo, da bi prišla volilna reforma za našo občino še tako kmalu. Odpor bo velik, ker imajo največji izkoriščevalci celjskega Nemstva samega še danes patent, da so le oni pravi Nemci, pravi zaščitniki nemških interesov in ker vladni krogi danes še preveč dajo na prazne fraze celjskih magistratovcev. Ali boj za preureditev razmer v naši občini moramo z vsemi silami zasledovati in nič popustiti. S mo s tem glasniki in boritelji napredka ter pravičnosti. Pri debati o volilni reformi s poročem v graškem mestnem svetu se je poudarjalo, da je zahteva po proporc nekaj vseskozi umestnega, za moderna javna zastopstva primerne in potrebne. To velja še v večji meri za Celje. Mesto se bo moglo šele takrat primerno razvijati, ko ne bo v njegovi upravi več mogoča brezmejna korupcija, malenkostno šikaniranje Slovencev in vpitje o »ogroženih nemških interesih«, če se bode obrt in trgovina nepristransko podpiralo.

Mnogi naši ljudje so mnenja, da so Nemci še iz nekega postranskega namena vzdignili takšen vrišč zaradi Goričarjeve knjigotržne koncesije. Z vpitjem, da je »vlada proti Celju«, jo hočejo prestrašiti in omehčati, da bi jim ustregla glede — okrajne bolniške blagajne. Podučili smo sicer vlado prav tako kakor našo javnost, s kako nepostavnimi in umazanimi sredstvi so »zmagali« nemškutarji pri volitvah delegatov za okrajno bolniško blagajno. Podučili smo tudi vladne kroge o Oechslvih defraudacijah, o dolgoletnem nepostavnem poslovanju načelstva in nadzorstva, o vlogi, ki jo je igral pri tej blagajni celjski magistrat kot »nadzorovalna oblast.« Toda v Gradcu se niso odločili niti za en izdatnejši korak proti našim nemškutarskim panamistom. Razpustili so vodstvo blagajne — a postavili celjski magistrat za — upravitelja. Ko smo pozneje vlado podučili o sleparijah pri volitvah, se je iz Gradca le rahlo, rahlo opozorilo celjski mestni urad, da ne sme zagirati svojega ugleda kot politična oblast prve instance. Bilo bi komično, ako bi se take ljudi stavilo na odlična mesta... Vlada je v nemali zagati in celjski nemškutarji pristokajo na njo z dobra in shuda, naj bi zatisnili obe očesi in bi potrdila volitve vkljub vse volilne sleparije in vse defraudacije, ki so jih zakrivali nem-

škutarji pri celjski okrajni bolniški blagajni.

Kaj pa je z našo gimnazijo? Poslojpe za nemško, ne za državno gimnazijo, je že pod streho in v jeseni se prične v njem poduk. Na nas pa se naučni upravi ne zdi vredno misliti. Saj je in za njo tri tisoč celjskih nemškutarjev več ko stotisoče Slovencev. V jeseni se je v tej zadevi sestavila in izdala izvršna spomenica. Imajo jo v rokah pri deželnem šolskem svetu, kakor v naučnem ministru — in če bi bilo za nas kaj pravice, bi se takoj ustreglo v spomenici utemeljeni in izrečni zahtevi po slovenski višji gimnaziji v Celju v posebnem novem posloju. Pa mi ne moremo nikakor dalje, v Avstriji je le pravica za onega, ki ima močno pest in ki se ozira ne na državne, ne na dinastične interese. To je bridko spoznanje za nas — in bil bi zadnji čas, da bi vlada i glede nas krenila na druga pota.

Štajerski deželni zbor.

Gradec, 24. februarja.

V današnji seji je štajerski deželni zbor odobril nekatere manjše zgradbe pri deželnih posestvih, nadalje odpradojo manjših zemljišč, zboljšanje plač uslužbencem bolnišnic in volil enega novega odbornika v obrtni odsek. Odobrilo se je tudi poročilo zaradi zvišanja davka voznihih listkov pri cestni železnici v Gradcu in sicer ob protestu socijalnega demokrata Resla, ki je bral nemškim strankam levite, ker ne pripustijo takoj spremenjenega volilnega reda za Gradec. V ostalem je pa bila seja, ki je trajala od 10. ure dopoldne do 3. ure popoldne, posvečena železniškemu razpravam, deloma v prvem, deloma v drugem branju. V prvem branju so bili sprejeti in odkazani odsekom predlogi prog Peggau - Übelbach in kar je za Slovence važno, Ptuj - Rogatec vsled slednjega predloga poslanca Orniga, kateremu so se pridružili tudi Slovenci. Ornig je načrt prav stvarno in simpatično zagovarjal in omenil, da se zavzema za progo tudi deželni odbor, tako da je upati, da se zadeva v doglednem času sprejme v načrt vlade, dočim bi dežela prispevala en milijon kron, v katerikoli obliki. Dr. Korošec je ob ti priliki pretirano hvalil Orniga in slavil slovo ž. Nemci in popolnoma po nepotrebnem izjavljal, da smo Slovenci tudi za progo iz Zelenega travnika v Maribor, katero Nemci zahtevajo večinoma iz vzrokov germanizacije. Mnogoštevilni govorniki so se bavili s programi Gleisdorfer - Hartberg, Feldbach - Gleichenberg - Radgona, Seebach - Gusswerk in Wein - Anger - Birkfeld, ki so bile v drugem branju sprejete in se tičejo nemškega dela deželi. Dr. Korošec je brez upa zmagne govoril proti progi Feldbach - Radgona, češ, da se mora zavzemati za progo čez Purklo in St. Lenart do Ptuja, dočim sta Reitter in Ornig to odklonila, kar računata o prihodnosti na progo iz Radgona čez St. Jur ob Ščavnici v Ptuj. Železniški progi Ljutomer - Ormož in Polzela - Motnik, ki se tičeta Spodnje Štajerske sta bili od deželnega zbora končno sklenjeni. O prvi je poročal prav kratko Ornig. Poslanec Meško se je bojeval zoper hudobneže, ki so klerikalce po krivici dolžili, da so nasprotniki te železnice, kar pa niti ni tako neutemeljeno, ker so klerikalci z obstrukcijo svoj čas zavlekli rešitev te zadeve. O tem predlogu, kakor tudi o predlogu glede proge Polzela - Motnik pa sploh ni bilo treba danes še kaj govoriti, ker se je vedelo, da zbornica v celoti sprejme načrt deželnega odbora. Dr. Benkovič kot poročevalec je prezrl pojasniti, da je dr. Krek kriv, da železnica ne pelje iz Vranskega dalje do Kamnika. Glede vseh teh železniških načrtov se pa ne smemo udajati v zmoto, da so sklepi deželnega zbora že merodajni, kajti poslanec Resel je prav opravičeno poudarjal, da je še zelo negotovo, kdaj bode državni zbor vse to sklenil in kdaj bode se dobilo denar. Treba bi pa bilo za vse proge vladnega načrta lokalnih železnic pol milijarde kron. Na drugi strani so pa sklepi deželnega zbora gotovo važni in zagurajo zgorne proge vsaj v dogledni dobi. Jutrišnja seja je posvečena manjšim in neznatnim zadevam.

Delavni program parlamenta.

»Deutsche Nachrichten« prinašajo izpod peresa predsednika poslanske zbornice dr. Sylvestra sledeče poročilo o delavnem programu parlamenta: Na dnevni red prve seje poslanske zbornice, ki bo, kakor znano, dne 5. marca ob 11. dopoldne, pride drugo branje hišnorazred-

nega in hišnostanarinskega davka. Dne 5. marca ob 12. dopoldne bi se vršila seja konventa seniorov, da se določi sporazumno s strankami nadaljni program. Iz tega programa je imenovati pred vsem: Prvo branje nekaterih važnih vladnih predlog, tako zakona o pooblastilu za najetje posojila, brambna predloga glede rekrutnega kontingenta, bosanske železnice in lokalne železnice, nadalje drugo branje predloga o italijanski pravni fakulteti, predloga o podražavljenju šolskih nadzornikov, predloga o zavarovalni pogodbi in o obrtnih delih v kaznilnicah. Seje se bodo vršile, kakor navadno, 5., 6., 9. in 10. marca. Zasedanje naj bi trajalo do 3. aprila.

Novo hujskanje.

»Südslavische Korrespondenz« in »Albanische Korrespondenz« sta našli v hujskanju in obrekovanju. Prva se je spravila nad Srbijo, druga nad Črno goro. Priobčiti hočemo obe brzojavki brez komentarja. Prva korespondenca si da baje iz Beograda brzojavljati sledeče: Bivši minister javnih del Vulović in bivši notranji minister Petrović sta povodom občinskih volitev razpravljala na javnih shodih o zunanepolitičnem položaju Srbije ter hudo napadala Avstro - Ogrsko. Vulović je v Nišu v javnem govoru izjavil, da bo Srbija v petih letih, če je med tem Avstro - Ogrska ne bo vzemirjala in če bo mogla med tem izpopolniti svojo vojaško organizacijo v novih pokrajinah in dopolniti svoj vojni material, popolnoma drugače govorila z Avstro - Ogrsko in če treba, napravila tudi obračun z Avstrijo. V petih letih bo tudi Rusija, ki bo do tedaj izvedla že svoje velikanske reforme, mogla bolj aktivno poseči vmes za srbsko stvar. Tudi Petrović je napadal Avstro - Ogrsko ter hvalil postopanje Rusije napram Srbiji. Izrekel je upanje, da se bo Pasiću posrečilo s popolno naslonitvijo na Rusijo, rešiti tudi albansko vprašanje Srbiji v prilog. — »Albanska korespondenca« pa prinaša iz Skadra sledečo vest: Glasom poročil iz črnogorskih mest, se uporabljajo proti naseljenim Albancem razna sredstva, da jih prisilijo k izselitvi, ali pa k sprejetju črnogorskega državljanstva. Tako se proglašja proti albanskim trgovcem bojkat in zgodilo se je celo, da je orožništvo pazilo na to, da se je prebivalstvo držalo bojkota.

Albanija in njen knez.

Princ Wied, še vedno ne Viljem I. pride 26. t. m. v Petrograd. Ker je oblezel že vse evropske dvore, se je moral odločiti, da pride končno tudi v Petrograd. No slavo - lokov mu tam ne bodo postavili in listi mu tudi ne bodo prirejali posebnih izdaj. Tudi ga bodo tam najbrže sprejeli še kot navadnega princa, gotovo pa ne kot kralja, kakor bi imel rad. Esad paša v svoji podaniški navdušenosti. Esad paša je prav podobno onem hotelškemu slugi, ki pravi vsakemu, ki ima cilinder na glavi, »ekselenca«. Zato je bil tudi sam imenovan za nekaj podobnega, dvomimo pa, da ima albanski jezik kak izraz za ekselencu, ko nima niti izraza za besedo knez. Da bi se novi vladar tem bolj priprčil o veljavi Esad paše, je moral priti pri Elbasanu do majhnega boja. Izmail Kemal še ni pozabljen, Esad paša mora s svojimi pristaši pobiti Kemalovce. Kdaj bo princ Wied odpotoval v svojo novo domovino, tudi še ni znano, to pa zato ne, ker se morajo prej veslele še malo kregati in ker morajo inženirji najprej premeriti ladje, da ne bo ena ladja malo večja, kakor druga, sicer bi bilo s tem od oculos dokazano, da je ena država več vredna, kakor druga. Tudi mornarje morajo stehati in skrbno prešteti, da ne bo pozneje zamere.

Štajersko.

Nazadovanje »Straže«. Ob Novem letu se je slišalo, da bo Cirilova tiskarna izdajanje »Straže« ustavila. List si tekem 5 let ni mogel pridobiti niti naročnikov, niti inserentov, da bi mogel obstati. Kljub velikim prispevkom na škodo »obmejnih Slovencev«, je tiskarna doplačevala, da je bila črna. Ker bi pa je napravilo preslab vtisk, če bi ta Korošec »neodvisen politični list« tako nena doma zaspal, ga bodo izdajali nekaj časa še po dvakrat na teden. »Straža« sama pravi, da jo ovirajo »nepremagljive težkoče v uredništvu« na trikratnem izhajanju. Dosedanji urednik Lavoslav Kemperle je izginil in mu iščejo naslednika. »Straža« je vedno pisarila o »praznih liberalnih blagajnah« — sedaj pa se je nenkrat pokazalo, da ni v njenih pre-

več cvenka in žvenka. Baharija ne stori nikoli dobro. Smili se nam pa naša »katoliška inteligenca«, da se bo morala zadovoljevati s tako zelo jetično »Stražo«, ki je še za svojo obupno praznoto draga kakor ža-iran.

Iz Celja. Klerikalni časopisi poročajo onim denarnim zavodom, ki so kupili svoj čas delnice pivovarne v Zalcu in Laškem trgu, naj za nje nikake vrednosti ne stavijo v svoje bilance. Hvala za dober nasvet! Istotako bi pa tudi priporočali n. pr. »Ljudski posojilnici« v Celju, naj malo prebrska, koliko je vreden kredit tisti famozni družbi, ki je srečna posestnica hotelov v Šoštanju, Celju in na Dobrni?

Zopet prikrajšanje Spod. Štajerske. V štajerskem deželnem zboru se razpravljalo o doneskih dežele za one lokalne železnice, ki se jih po znani predlogi v državnem zboru namerava graditi na štajerskem. Po predlogih deželnega odbora hoče prispevati naša dežela za proge na Srednjem in Zgornjem štajerskem (Gleisdorfer - Hartberg, Feldbach - Radgona, Seebach - Turnau - Gusswerk) 3 milijone kron, dočim bi prišlo na progi Polzela - Motnik in Ljutomer - Ormož pol milijona kron. — Nemci dobe šestkrat toliko kot Slovenci. To ni nič posebno razveselje »uspeh«, ki so ga »prijorili« naši klerikalni deželni poslanci v tem deželnozbornem zasedanju.

Iz Šoštanja. (Odhodnica b. r. Čobala.) Dne 21. februarja je priredil šoštanski »Sokol« svojem vrlemu načelniku br. Jožetu Čobalu iskreno odhodnico. S strunnim korakom so vstopile Sokolice, pod vodstvom vzljubljenega vodnika v dvorano. Krasen razstop, brezhibna izvedba čeških in ljubljanskih prostih vaj, ves nastop je bil res kakor mlada pesem, kakor ljubeč pozdrav pomladi in klic preporoda v narodnem oziru, ki mora po besedah br. Čobala ravno iz teh vrst priti žalostnemu šoštanju. Br. Čobal je vzel slovo od svojih dragih, se zahvalil sestram na njih vztrajnosti in požrtvovalnosti in jih pozval, naj ostanejo verne temu načelu, da ostane spomin na drage sestre v njegovem srcu trajno svetel... Poslovil se je še od članov in drugih prijateljev s srčno prošnjo, naj se tesneje oklenejo šoštanskega »Sokola«, da ne povesi trdnih peroti... V izbranih besedah, katere mu je izpregovorila z globokim občutkom in v pesniškem zanosu sestra Milka Kolškova, se je ločila vrsta članic od vodnika: »... vzletli, vrli Sokol, v bratsko zemljo srbsko, a k letu osorej se vrni! Na svidenje!« Starosta br. Koropec se mu je prisrčno zahvalil za vestno delo, saj se je br. Čobal daroval vsega šoštanskemu »Sokolu«, današnji nastop sam mu govori najlepšo zahvalo; želi, da ostavi njegov trud iz blagoslovljenih mladih let trajne posledice v šoštanskem »Sokolu« ter mu kliče srečo blestečo na pot. Br. Tonček Kurnik se je poslavil imenom ožjih prijateljev: »... resnično prijateljstvo je večno. Ko čez čas zazvene spomini in boš imel vzdihljaj za vsakega, ki je bil srcu drag kedaj, daruj še nam, svojim vernim tovarišem, misel tiho in pobožno, mi jo bomo čutili in je bomo veselili!«

Koroško.

Koroški deželni zbor. V zadnji seji je bilo vloženi 7 vlog. Nujni predlog poslanca Burgerja glede dne 28. februarja 1912 sklenjene spremembe zakona o šolskem nadzorstvu in o sestavi deželnega šolskega sveta je bil odkazan permanentnemu šolskemu odseku. Nato se je razvila v zbornici dokaj živahna debata glede uravnave raznih hudournikov, glede odškodnine za nastanjenje vojakov, glede razkosanja zemljišč in glede prehitre in neprevidne vožnje avtomobilistov. Prihodnja seja se vrši danes.

Primorsko.

Goriški deželni zbor ima danes sejo. Obravnavalo se bo pred vsem o vladnem načrtu glede kolonskega zakona. Vsled tega se udeleži današnje seje tudi zastopnik poljedelskega ministrstva baron Unterrichter. Proti temu načrtu bodo nastopiti, kakor se poroča, goriški veleposelniki.

Vojška vest. General pehote Blaž Scheuma, poveljnik 16. vojnega zbora in poveljujoči general v Dubrovniku je imenovan za poveljnika 2. vojnega zbora in poveljujočega generala na Dunaju.

Nemci za Lahe. V zadnji »Tagesspost« priobčuje zopet nek brihten Nemec, ki pomaga gladiti pot Nemcem na Primorje, članek, ki je sicer smešen, zraven pa zelo značilen za Lahe in za laške iredentiste. Med drugim pravi pisec, ki se pred vsem zaletava v Slovence, tudi sledeče: Še

pred leti so stale skoro vse večje občine v Dalmaciji pod laškimi vplivi. Takozvani laški avtonomisti so vladali. Njih gospodarstvo je bilo sicer silno pomanjkljivo in zanikrno, kljub temu pa je vlada trpela to gospodstvo in pustila, da si je delal karjiero vsak po svojem načinu. To je začelo ponehavati, ko so začeli na Dunaju negovati (?) Slovane na račun drugih starejših kulturnih narodov. Polagoma je začela izginjati iz uradov italijanščina in zavladala je hrvaščina. Italijanski jezik se v več uradih le še komaj trpi. (Pisec bi bržkone rad uvedel na račun Italijanov v dalmatinske urade nemški jezik!) Da je vlada to spremembo v prilogo Slovanom trpela je veliko pripomogel tudi strašen strah pred laškim iredentizmom (?), o katerem pa pravi pisec, da je bil neutemeljen. Najlepše pa pride. Ko je pisec Italijane na ta način osmešil, začne denuncirati Hrvate in trdi, da je nastopila namesto laškega iredentizma v Dalmaciji srbska iredenta, ki je še bolj nevarna (?) kot laška. Tako, da Avstrija na jugu nima miru, izpod laške iredente pride pod slovanski kap. Pisec, ki Dalmacijo strašno malo pozna, morda je še videl ri, je preoblekel naenkrat vse Hrvate in druge Slovane v Dalmaciji, ki so se izkazali do sedaj še vedno bolj domoljubni, kot Lahi, v srbske obleke. Končno poziva pisec, da naj se pomaga Italijanom in da naj tudi Nemci podpirajo laško »Lego Nazionale«, ki je slična nemški »Südmärk« in ima isti namen: »Uničiti in zaslužiti Slovane.«

Princ Wied v Albanijo! Neki nemški politik v Trstu piše v nemških listih sledeče zanimivosti glede transporta princa Wieda v Albanijo: Novi knez Albanije princ Wied nam bo izkazal čast, da se bo peljal v svojo novo domovino v Albanijo na naši bojni ladji »Taurus«, ki ima samo par kanončkov, ki pa zadostujejo za pozdravne strele. Gospodje Italijani naj napravijo še boljše. Dali so princu Wiedu za potovanje v svojo novo kneževino križarko »Quarto«, ki je veliko večja in veliko bolj oborožena kot avstrijski »Taurus«. Angleška pa da princu Wiedu na razpolago za potovanje v Albanijo eno najnovejših križark »Gloucester«, ki je bila šele pred tremi leti zgrajena. Dalje pravi pisec, da je škoda, da ni kralj Črnogorcev, Nikita, kot najbližji sosed Albancev dal bodočemu princu na razpolago svoje jahte »Rumia«. — Potem bi bil naš boječi zunanji minister rešen nevarnosti, da zopet enkrat pred vsem svetom pokaže to neumno avstrijsko skromnost.

Arnavtska deputacija v Trstu. V ponedeljek je dospela v Trst iz Drača odnosno iz Valone arnavtska deputacija, da sprejme svojega kneza Wieda in ga spremi v novo domovino. Deputacijo tvorijo Izmael Vekiani Tepelena, Meksi Hristo, Veligo Ruma, Periklej Goga in Ferid Propolka.

Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri ima svojo 13. redno glavno skupščino v četrtek, dne 5. marca v veliki dvorani »Narodnega doma« v Pazinu. Na dnevnem redu so zelo važne in aktualne točke vsled česar se istrski Slovenci in Hrvati opozarjajo, da se zanimajo za to zborovanje.

Pomorske zveze. Parniki družbe Austro - Americana, ki so do sedaj na povratku iz Amerike peljali najprej v Trst in še le iz Trsta na Reko, bodo od sedaj naprej pristali najprej na Reki in še le nato odpluli v Trst. Vzrok ti spremembi je baje ta, da je naraslo število potnikov in tovora za Reko. — Obenem se poroča, da je sklenila družba Cunardline uvesti stalno redno zvezo Reka - New York.

Ples v maskah.

Sokolova maskarada.

Petdesetletna tradicija! Vsak pustni torek je prirejal »Sokol« Ljubljancem zabavo, da se izkaže poleg svojega resnega dela tudi z družabne strani. Petdeset let se je zbirala vsa ljubljanska družba na sokolski maskaradi, da se še enkrat zabava v vselem predpustnem času. Ljubljansko plesazelnico in zabave potrebno občinstvo si je takorekoč že priposestvovale pravico do te prireditve. Pod kakimi števili glesli so se vršile še Sokolove maskarade! Letos si je nadela skromno ime »Ples v maskah«, ne da bi bilo zmanjkalo idej, ne morda, ker je prenehala podvzetnost; to vemo, da bi bili Sokoli prav lahko presenetili Ljubljano s kako prav originalno prireditvijo. Odločilno je bilo, da je bil predpust tako dolg, da je bilo v minulih dneh toliko prireditev, ki vedno zvbijajo iste ljudi na parket, v prvi vrsti pa je bilo resno delo preteklega leta in delo, ki čaka vse Sokolstvo v tem letu, da ni bilo časa za veliko prireditev, ki jemlje mnogo dragih sokolskih ur in mnogo sokolskih moči. Zato se je »Sokol« ljubljanski omejil na navaden »Ples v maskah«. Tudi ni hotel vezati občinstva na kako gotovo idejo, na kak določen čas, marveč je hotel prepustiti vsakemu, da prispeva k splošni zabavi po svoji individualnosti.

Kljub temu, da ni bilo zunanje privlačnosti, kljub temu, da se je omejil »Sokol« na najzgodnejšo reklamo, je bil poset zelo poveljen. — Zbralo se je v zgornjih prostorih »Narodnega doma« nad 700 gostov in veselo razpoloženje je vladalo, kamor si pogledal. Stopnišče je bilo pretvorjeno v vrt, mimo girland in palm si dospel v prvo nadstropje, kjer so ti vrel iz velike dvorane nasproti glasovi »Društvene godbe«. V mali dvorani pa je bil postavljen šramel. Stopimo najprej v malo dvorano. Predpustne dekoracije in dva paviljona, eden za slaščice in kavo, drugi za buteljke in vino. Maček te je gledal z zelenimi očmi, na levo »Separe tango«, na desno »Separe la furlana«. Vsa dekoracija enostavna, lahka in privlačna.

V veliki dvorani je bil postavljen majhen paviljon s cvetjem, v desni stranski sobi paviljon za različna okrepčila, v levi stranski sobi paviljon za vino. V sredi velike dvorane v ličnem zelenju, med njim cvet ljubljanske mladine. Odklenjena so bila vrata najnežnejšim cvetkam, tu si videl mak, vrtnico, vijolico in marjetico, vmes so poskakovali škrti, zeleni in rdeči, z ovnovimi rogovi, z majhnimi rožički, z zavitim rogovcem, mešisto se je smejal v kotu in kaža je lesketala pod palmo. Pieroti, pierete, puščini, harlekin, ves Karnevalov štab se je vrtel med cvetjem, prišli so znanci iz kongresa, Kitajec, Mandarin, Ciganke, Španke in Španci, celo iz Mehike farmer, Ogri, Slovaki, Rusi, seveda tudi Srbi, Črnogorci, Turki. Esad paša se je počutil prav dobro med njimi in je pozabil celo na vlak v Trst. Noč, posuta z zvezdami, je plavala med njimi. Klovni so zbijali svoje šale in ekspresno sta se zakasnila celo dva velika žakla. Prvo četvorko je plesalo kakih 100 parov, koncem četvorko pa so pripeljali iz karnevalov kuhinje peki veliko penovko in najmlajši pekarski učenec je delil od plesa utrujenim penovko za penovko. Priklatlja sta se na vrt tudi dva potepuha, eden je bil Ljubljčan, poznalo se mu je na nosu, drugi bogve od kod. Seveda jima je bila policija takoj za petami, pa ju ni mogla prijeti. Četvorko je aranžiral neumorni br. Hodko.

Omeniti moramo še, da se je maskarade udeležilo prav lepo število častnikov in izmed javnih reprezentantov za Ciril - Metodovo družbo notar gosp. Hudovernik, za trgovsko in obrtniško zbornico gosp. Knez, deželni poslanec gosp. Lavrenčič, predsednik odvetniške zbornice gosp. dr. Majaron, deželni poslanec gosp. Mazella, državni in deželni poslanec gosp. dr. Ravnihar, deželni poslanec gosp. pl. Šuklje in veliko število naprednih občinskih svetnikov.

Zabava je trajala neprisljano in animirano do zgodnjih jutranjih ur v zadovoljstvo vseh posetnikov in gotovo tudi marljivega veselicega odseka ljubljanskega »Sokola«.

Dnevne vesti.

Proti klerikalnemu nasilstvu. Klub narodno - naprednih poslancev v deželnem zboru je poslal včeraj cesarjevi kabinetni pisarni to - le brzojavko: »V današnji deželnozborski seji je pod vodstvom deželnega glavarja dr. Šusteršiča stoječa deželnozborska večina iz ničnostnih razlogov, kljub ugovoru vlade razveljavila dva mandata, pripadajoča narodno - napredni manjšini. Klub poslancev, pripadajočih narodno - napredni stranki si vdano usoja proti temu vložitvi svoj protest ob stopniščah najvišjega prestola z najponižnejšo prošnjo, povzročiti pri vladi Njegovega Veličanstva primerne odredbe proti izvršenemu nasilstvu.« — Brzojavka, poslana ministrskemu predsedniku grofu Stürgku, se glasi tako - le: »V današnji seji je pod vodstvom deželnega glavarja dr. Šusteršiča stoječa deželnozborska večina iz ničevih vzrokov razveljavila kljub ugovoru vlade dva mandata, pripadajoča narodno - napredni manjšini. Proti tej nasilnosti vlagamo energičen protest in pričujemo takojšnjih vladnih odredb.«

Rop v deželnem zboru. V včerajšnji seji deželnega zbora kranjskega je klerikalna večina oropala narodno - napredno stranko za dva mandata. Razveljavila je namreč mandata poslancev Mazella in Lavrenčiča. To je čisto navadno nasilstvo in revolta zoper veljavno po-

stavo in pravico, na katero bi v vsaki resni državi odgovorila vlada s tem, da bi tak deželni zbor takoj razpustila. Navadno nasilstvo se je zgodilo, po principih, ki so sicer veljavni samo v ciganskih deželah. Pravno stran te zadeve je v svojem sijajnem, skozinsko stvarnem govoru pojasnil dr. Ravnihar, čigar govor priobčimo jutri. Vlada je zavzela korektno stališče. Deželni predsednik je poudarjal vse okoliščine, ki pridejo v poštev, a vendar je vladna izjava nezadovoljiva, ker ne obsega tiste ostre obsodbe, ki jo zasluži izvršeni rop naprednih mandatov. — Treba je le pomisliti, kako stvar stoji. Klerikalci so razveljavili dva mestna mandata, ker v njih niso smeli voliti kmečki volilci. Zakon se je doslej vedno tako tolmačil, da imajo le mestni in trški volilci pravico, voliti v mestni skupini in tudi državno sodišče, najvišja instanca v takih sporih, je tako razsodila. Deželni predsednik je popolnoma pravilno udarjal, da govore stara praksa in načelo interesnega zastopstva za to, naj volijo v mestni kuriji le mestni in trški volilci, zakaj, če bi volili tudi kmečki volilci, bi mestna kurija sploh izgubila svoj mestni značaj. Pa to vse ni nič zalego, kakor tudi ne prepričevalne navedbe naprednih poslancev. Mandate dveh naprednih poslancev je klerikalna večina razveljavila, zato pa je odobrila mandat dr. Gregoriča, dasi je proti tej volitvi vložena pritožba na državno sodišče. Vnebovpijoče nasilstvo, ki so je storili klerikalci, ima svoj poseben pomen v tem, da opominja na ves glas vlado na njene dolžnosti. Ni zadosti, da vlada teoretično obseja postavolomstvo klerikalne večine, ni zadosti, če da razumeti, da se bodo vzlic klerikalnemu sklepu razpisale nadomestne volitve zopet tako, kakor prvotne, ampak treba bi bilo, da pokaže predzorni klerikalni večini, da zahteva od nje brezpogojno spoštovanje postave in pravic manjšine, in da je voljna, to tudi s silo uveljaviti.

Jeze se klerikalci, ker napredni poslanci niso šli pod kardinški jarem nove deželnozborske volilne reforme. Zato, ker niso hoteli ugoditi klerikalnim željam po množitvi kmetskih mandatov, imenuje sedaj »Slovenec« napredne poslance »politične poštenjake« in jim očita, da nimajo »pojma niti o najpriprostejših pojmihi parlamentarnih razprav in parlamentarne dostojnosti«. Takšna očitavanja se prav čudno slišijo od ljudi, ki jim je parlamentarna dostojnost in navaden takt deveta briga, kadar gre za to, da nastopijo proti slovenskim svojim političnim nasprotnikom. Ali naj morda častivredna trojica Lampe, Jarc in Pegan uče napredne poslance političnega taktu in parlamentarne dostojnosti? Saj je vsakomur še v spominu, kako barabsko se je baš Lampe vedel v jesenskem zasedanju deželnega zbora, ko je v javni seji imenoval narodno - napredno stranko kot skupino krivopriševnikov! In ta subjekt si upa sedaj govoriti o politični poštenosti in učiti naprednjake parlamentarne dostojnosti! Naj se klerikalci najpreje nauče sami političnega taktu in dostojnosti, potem šele naj nastopajo kot učitelji drugim. Dokler pa so sami rovtarji, naj si le lepo prihranijo nauke za druge.

Hilto delajo. Finančni odsek deželnega zbora je imel sinoči sejo, na kateri je razpravljalo o proračunu. Celih 53 tiskanih strani velikega formata obsega ta proračun in v njem je več sto važnih postavk, ki se tičejo velikih gospodarskih zadev. Če hoče kdo proračun le vestno prečitati, potrebuje za to pet ur. Klerikalci pa so v dobrih dveh urah opravili vsa »posvetovanja« o proračunu! Za milijone deželnega denarja gre, za najvažnejše stvari, pa klerikalci se za vse to še zmenili niso. V dobrih dveh urah je bilo končano »posvetovanje«, za katero rabijo v drugih deželnih zborihi osem dni in še več. To so poslanci, ti klerikalci! To so vestni, marljivi ljudje, ki z vneto zastopajo ljudske koristi. No, pa kdo se bo čudil tej naglici — saj je bila po seji velika krokarja pri dr. Šusteršiču. Ljudskim zastopnikom se je mudilo k polnim steklenicam, pa naj zlozeje vzame vse ljudske koristi.

Ustavni odsek deželnega zbora je danes razpravljalo o nujnem predlogu posl. dr. Lampeta o znanih učnih knjigah, ki se rabijo na Koroškem. Poročevalec posl. Jarc je navajal ona mesta, ki so za Slovence žaljiva, ter izjavil, da je v parlamentu res zamenjal besedi »Vieh« in »Volk«, to pa na podlagi stenograma. Ko je izvedel za zmoto, je šel do naučnega ministra, se pri njem opravičil, hkratu mu pa predložil zaznamke inkriminiranih mest. — Grof Barbo pravi, da v navedenih citatih ne vidi nič žaljivega, prižna pa, da ne sodijo v učne knjige; sicer pa kranjski deželni zbor ni kompetenten, da sodi o koroških razmerah. — Dr. No-

vak zavrača predgovornika, da bi ne bili kompetentni. Korošci nimajo svojega foruma, kjer bi mogli zagovarjati svoje pravice. Smo torej absolutno kompetentni. — Dr. Ravnihar poudarja, da vzame pojasnila posl. Jarca lojalno na znanje, mnenja je pa, da faux pas posl. Jarca ni bil na korist. Predlaga, da se iz predloga izpusti zahteva po »kaznovanju krivcev«, ker ne smemo prevzeti odjaja, da kličemo po državnem pravdniku. — Dr. Lampetov predlog je bil končno z od dr. Ravniharja predlagano izpremembo sprejet z vsemi slovenskimi glasovi. — Obširnejša debata se je razvila ob predlogu »lex Lampe«, češ, da imej deželni odbor pravico, izpreminjati besedilo deželnemu zboru sprejetih zakonov, ako se s tem ne izpremeni smisel zakona. Stalnika N. N. S. sta ugovarjala predlogu, ki pa je bil sprejet z glasovi S. L. S. in grofa Barbota.

K poročilu o včerajšnji deželnozborski seji. V včerajšnje poročilo o deželnozborski seji so se vrinile prav nerodne napake: V četrti koloni na 5. strani sta v 17 vrsti od zgoraj izostala dva stavka, ki bi se imele glasiti takole: »Poleniziral je (dr. Pegan) proti izvajanjem naprednih govornikov in priporočal v sprejem odsekov predlog. V odsotnosti veleposestnikov je večina odobrila poročilo odsekov ter odklonila Ganglov predlog.« Takoj za tem bi moralo stati zaglavje »Razveljavljenje naprednih mandatov« in stavek: »V imenu verifikacijskega odseka je poročal isti referent in predlagal, da se mandata naprednih poslancev Josipa Lavrenčiča in Mazella razveljavita.« — V govoru poslanca Josipa Lavrenčiča mora povsodi, kjer je tiskano »na Vrhnikih«, stati »v Postojni«.

Regulacijske naredbe za poštarje in odpravnike se odpošljejo danes iz trgovskega ministrstva v kabinetno pisarno in se tekom prihodnjih dni predložijo Njega Veličanstvu v sankcijo. Regulacija se opira na skupno službeno dobo do 1. julija 1913 in velja od 1. septembra 1913 naprej. Naredbe se razglase v približno 12. do 14. dneh.

»Zarja«, glasilo jugoslovanske socialnodemokratske stranke, izhaja odslej vsako sredo in soboto. »Zarja« ostane v Ljubljani in se ne preseli v Trst, kakor se je govorilo.

O deželnih daccarjih. Vedno je čitati v raznih listih, kako mačevsko in kruto postopa deželni odbor s svojimi nižjimi uslužbenci, v prvi vrsti pa z deželnimi daccarji. Gorje vsakemu, kdor se le malo zameri, ker ga dež. odbor za vsako malenkost kratkoma brez povoda in odpovedi odslavi. Ti ubogi mučeniki vseh mučnikov imajo 86 K mesečne plače, v službi so pa neprenehoma. Mnogokrat se pripeti, da nastopi daccar že ob 5. jutraj svojo službo in se vrne šele pozno v noč domu. Prehoditi mu je treba vsak dan toliko in toliko kilometrov, med tem tudi nevarne hribe in doline. Teh borih 86 K mesečne plače pa vsak zdrav človek pri tako naporni in težavni službi že med službo na dolgi poti lahko zaje, ne da bi si kaj nepotrebnega privoščil za okrepčilo. Kje je pa potem stanovanje, redna hrana, perilo in obleka? Vsi javni nižji uslužbenci, bodisi pri državi, deželi ali občinah imajo prosto službeno obleko, samo dež. daccariji si morajo poleg svoje pičle plače še sami za obleko skrbeti, za te pa dež. odbor nima nič. Ker je ravno zasedanje dež. zbora se v ljudno prosi, naše napredne deželne poslance, kateri imajo vedno srce na pravem prostoru tudi za nižje uslužbence, da se zavzamejo za te reveže, da se jim vsaj dostojen in enak kroj napravi na dež. stroške, ker s tem bi se jim napravila velika usluga in dobrot, da bi vsaj prosto obleko imeli, katero si s to pičlo plačo sami nabaviti ne morejo.

Župnik Franc Žužek v Kopanju, ki je bil že enkrat kaznovan radi pregreška proti volilni svobodi, je še vedno mnenja, da njegovi farani nimajo pravice voliti po svoji vesti in svojem prepričanju. Tako je pretečeno jesen, ko se je v Račni vršila volitev predsednika krajnega šolskega sveta, izdal parolo: »Jaz bom se be volil, učiteljska mene, vi drugi pa morate mene voliti.« Ker pa možje Žužka ne marajo, se niso ravnali po njegovi komandi, ampak so izvolili za predsednika Antona Mehleta p. d. Jamnika, posestnika v Vel. Račni. Sedaj Žužek seveda ni vedel, kje in kako bi Mehletu nasprotoval in znal nad njim svojo jezo. Enkrat mu ni bilo prav, da češple rasejo na šolskem svetu, drugič, da Jamnik svoje otroke daje v Ljubljano v šolo, dne 25. januarja t. l. pa se je celo tako daleč spozabil, da je Mehletu v seji krajnega šolskega sveta očital, da je postal predsednik le pod foko in da sploh vse pod roko dela. Mehle je seveda to žalitev na mestu kvitiral

s tem, da je Žužku v obraz povedal, da je »šuntar«. Ta pa je samo čakal na ta trenutek, češ, zdaj te pa imam in te pojdem tožiti. Res je po dr. Peganu takoj dvignil obožbo radi žaljenja časti. Če ti tožiš, bom pa še jaz, si je mislil Mehle in s svoje strani obožbo Žužka. Tako se je zgodilo, da se je dne 23. februarja razpravljalo pri okrajnem sodišču o obeh tožbah. Zaman je Mehletov zastopnik, kateremu je šlo samo za obrambo, še pred razpravo ponujal poravnavo. Župnik Žužek, ki je še prejšnji dan na prižnici oznanjal nauke Kristusove, je ostal zakrknjenega srca in hotel kar pri živem bogu prisesti, da Mehleta ni prav nič žalil. K sreči pa po našem kazenskem zakonu obdolženecve prisega, pa naj si je isti tudi fajmošter, nič ne veljajo. In tako se je tudi v tem slučaju resnica izkazala šele potem, ko so priče, na katere se je župnik sam skliceval, Mehletovo obožbo v polnem obsegu potrdile. Zdaj seveda je bil izpremenjen položaj. Ali kazen in s tem nov perešček v lovorjev venec predkazni, ali pa poravnava. Hud je bil boj. Skoro je imel maščevalni župnik svojega nasprotnika v žepu, pa se mu je izmuznil. Slednjič se je razočarani Žužek spametoval in vdal v svojo usodo. Kar naenkrat mu je zmanjkalo besedi, povsili je glavo in jo kar na tiho in ves potlačen odkuril, za njim pa učiteljica, ki je užaljena nad klavernim izidom razprave z vzdignjenimi rokami, kakor obsejena, zagotavljala, da »šuntarije« še ne bo konca. — Torej, le korajžlo!

Rešitev. C. kr. finančne straže paznik, g. Ludovik Osterc v Mengšu je 21. t. m. rešil vaškega slepca, 50letnega Janeza Colnarja gotove smrti. Colnar je padel v vodo, g. Osterc pa je v polni opravi skočil v naraslo Pšato in z nevarnostjo za svoje zdravje in življenje potegnil Colnarja na obrežje, kjer so mu prihiteli ljudje pomagat, ga spravili na suho.

V divljine najgloblji grozi, najkrasnejša džungledrama, kar se jih je dosedaj predvajalo, doseгла je včeraj v kinematografu »Ideal« najlepši uspeh. Tudi druge slike sporeda so prvovrstne. — V petek, 27. t. m., specialni večer z Nordiskarom v treh delih: »Sin jetnice«, v glavnih vlogah Valdemar Psyländer in Elsa Fröhlich.

Društvena naznanila.

VI. veliki ples I. skupine mesarjev se je vršil včeraj, na pustni torek, v veliki dvorani Mestnega doma. Obilna udeležba iz vseh slojev, zlasti pa animirana zabava je pokazala, kako priljubljena je ta prireditev. Občinstva, zlasti iz zavednih mesarskih krogov, bilo je toliko, da je žal le premalo prostora ostalo za plesazelnice. Vestno je svirala prireditvi znana Zorničeva godba, za izborni jed in pijačo je vestno skrbel g. Štepec iz Šiške, v kavarni in slaščičarni pa je stregla marljivo s pomočjo drugih gospodičen gđ. Štepeceva. To animirano pustno zabavo je posetilo tudi več odličnih posetnikov, tako državni in deželni poslanec dr. V. Ravnihar, deželna poslanca g. prof. Reiser in g. Turk, več občinskih svetnikov, ter predsednik Planinskega društva dr. Tomižšek in še nebroj drugih, ki radevolje pohite vedno na tako popularne prireditve, kakor je ravno mesarski ples. Za izborni uspeh se ima društvo posebno zahvaliti veselicenemu orseku, posebno na njega predsedniku g. Janežu. Za tako lepem moralicnem uspehu pač tudi krasni gmočni uspeh ne bo de zaostal.

Zveza jugoslovanskih železničarjev podružnica Ljubljana ima svojo III. redni občni zbor v nedeljo, dne 1. sušca 1914 ob pol 3. popoldne pri Moharju v Spodnji Šiški. Tovariši, udeležite se polnoštevilo občnega zbora ter pripeljite tudi vaše prijatelje, ki še niso člani. 1. sušec naj bo posvečen resnemu stanovskemu delu.

Rnjževnost.

— »Nastavni Vestnik«, glasilo hrvatskih in slovenskih profesorjev, je v svoji 6. številki priobčilo sledeče razprave: »Novi aparat za poizkuse z žarki topline«, »O pomenu teorije v fiziki«, »Sokol ženin« in temu slični motivi« (mladenič, ki se pretvarja v sokola, kakor drugje v zmaja — odtod fraza narodnih pesmi: »ljubi« = »sokol sivi«) itd. Peter Skok tolmači ime otoka Viš = V Is, kakor Cahe — In Aachen itd. Izmed Slovencev je zastopan prof. Iličič s hrvaško pisanim poročilom o knjigi: »Srbija u slici i reči« in s slovenskim člankom o izgovoru slov. knjižnega jezika. — List je, kakor je videti, strokovno vrlo dobro urejevan.

Prosveta.

Resnično prekrasno moderno dramo vprizore jutri, v četrtek zvečer v dežnem gledališču. Wiedova drama »Stari paviljon« ne potrebuje reklame, ker je zbuja na vseh resnih odrih naravnost senzacija. V Ljubljani pa je Wied in z njim vsa danska dramatika še neznan, zato moramo opozoriti občinstvo, naj jutrnje predstave nikari ne zamudi! »Stari paviljon« ni tragedija, a tudi ne veseliga, a združuje v sebi oboje, kakor življenje, ki je polno smeha in joka. Napeto zanimivo dejanje, polnokrvni značaji, duhoviti dialogi, poetičko občutje in dramatska sila odlikujejo »Stari paviljon«, to pričo sreče, greha in samopozrtvovalnosti. Vriskačoča mladost, resignacija, obup in blaženost ljubečih veseljakov prepletajo to dramo v nepopisni umetniški dražesti. Glavno vlogo igra g. Ign. Borštnik. Z njo je dosegel v Zagrebu največje uspehe in še danes se govori in piše o tej krasni kreaciji. Kdor hoče imeti resnično umetniški užitek, naj se udeleži te predstave, ki obeta vrhunec v letošnjem repertoarju! Lepe vloge imata tudi ga. Bukšekova in g. Skrbinek ter gđ. Gjorgjević in g. Drenovec. — Dne 1. marca se vprizori Govčkarjeva najpriljubnejša ljudska igra »Rokovnjači« z godbo V. Parme. Dirigira g. L. Pahor.

Izpred sodišča.

Vzpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Posledice vasovanja. Na Vseh svetnikov dan so popivali v gostilni Marije Perharc v Dol. Vremah domači fantje. Okoli 7. zvečer so se podali štirje, med temi je bil tudi današnji obtoženec Jože Prelc v sosedno vas v Vremski Britof, da tudi tam malo povasujejo. Fantje so bili vsi že pijani in so med potjo peli in vriskali. Blizu vasi so začuli fantovsko petje Britofčanov. Snidli so se z njimi prijateljsko in so skupno šli v vas. Med potjo pa je stopil Anton Škerlj k obtožencu Prelcu in mu je rekel: »Ti fant, če hočeš z nami peti, moraš plačati fantovščino!« Obtoženec mu je odgovoril: »Beži no beži, saj sva prijatelja, Tone.« V istem hipu je udaril Škerlj Prelca po glavi. Takoj nato pa je skočil Prelc za Škerlom in ga je udaril z nožem na sence. Škerlj je padel in obležal, Prelc pa je pobegnil. Ranjenca so fantje umili in obvezali. Škerlj je okrevljal in je bil navidez popolnoma dober. Šel je drugi dan — z obvezano glavo — v Senožeče in je popival v več gostilnah. Tretji dan pa ga je začela strašno boleti glava in fant je šel k zdravniku v Postojno. Ostal je v bolnišnici, kjer je vsled te poškodbe dne 4. decembra umrl. Obtožnica dolži Prelca hudodelstva uboja. Prelc se zagovarja, da ni imel namena ubiti svojega bivšega prijatelja, marveč, da je v pijanosti samo vrnil zavraten napad od strani Škerlja, ki ga je prvi udaril po glavi. Porotniki so potrdili vprašanje glede uboja z 9 glasovi, nakar je bil obsojen Prelc na tri leta težke ječe.

Ni ga še namet srečala. Na začetni klopi je sedel danes 53 let stari Giovanni Anater iz Paluzze pri Vidnu na Laškem doma, bivšemu žagarju na državni žagi v Zgor. Gorjah, zaradi hudodelstva posilne nečistosti in oskrumbe, učinjene na neki nedorasti deklici. Razprava je bila tajna. Porotniki so vprašanje glede hudodelstva posilstva zanikali, potrdili na vprašanje glede oskrumbe. Sodišče ga je obsodilo na 8 mesecev težke ječe.

Obraznava pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Zaradi razširjenja naprednih letakov pri zadnjih deželnozborskih volitvah so bili obtoženi pred okrajnim sodiščem v Novem mestu posestniki Al. Drmelj, Jos. Jermančič, Ant. Mesojedec, Jos. Zalokar in Ant. Virant iz Boštjanja in obč. sluga Fr. Resnik iz Skočjana. Ovadili so jih seveda klerikalci, ki so tudi nastopali proti kot priče. Sicer pa so obtoženci kot poštenjaki in možje sami pristočno priznali, da so širili in razdaljali napredne letake. Sodišče jih je obsodilo radi prestopka § 23. tisk. zak. in jih obsodilo Al. Drmelja, I. Jermančiča, Ant. Mesojedca in Fr. Resnika v denarno globo 2 K, Jos. Zalokarja v globo 20 K in Ant. Viranta v globo 10 K. — S tem je bilo klerikalni maščevalnosti zadoščeno in prepričani smo, da tudi ta kazni ne bo imenovanih vrlih mož omajala v njihovem strankarskem prepričanju.

Razne stvari.

*** Poneverba na železnici.** V Nadvornu v Galiciji so aretirali postajenčelnika Radomskega, ki je poneveril 80.000 K. Obenem so aretirali kot sokrivca visokošolca Lisewića in njegovo mater.

*** Velik požar.** Na Češkem je popolnoma pogorela ena največjih tovarna za sladkor. Tovarna je bila last tvrdke Teller. Škodo cenijo na 3 milijone kron. Kako je nastal ogenj še ni znano.

*** Ponesrečen parnik »Mexiko«.** ki je nasedel, kakor poročajo iz Londona, na pečine, se bo v kratkem porušil. Rešilni čoln, v katerem je bilo 14 mornarjev, se je v bližini parnika potopil. Vsi mornarji so utonili.

*** Ponesrečena vojaška zdravnik.** Pri Trnovem v Bosni sta se splašila konja vojaških zdravnikov Lauferja in Placca. Voz se je prekucnil v cestni jarek. Zdravnik sta dobila lahke poškodbe, kočijaž vojak, pa si je zlomil pri padcu obe nogi.

*** Za vojaštvo.** Mestni svet občine Dunajsko Novo mesto je sklenil najeti 15 milijonov kron posojila, od katerega se bo porabil največji del za zgradbo vojašnice za vojaško aviatično postajo in za vojašnico za avtomobilski kader.

*** Protijanjčevanju.** Državni svet je vsprejel pri posvetovanju glede prodaje alkohola tudi določbo, da se uvedejo na ruskih ljudskih šolah posebni obligatni tečaji, na katerih se bo poučevalo učence o nevarnosti preobilega zavzetka alkohola.

*** Železnika nesreča.** Brzovlak iz Pize je trčil na postaji Rispecchia v nek tovorni vlak in ga je vrgel s tiru. Nesreča se je pripetila, ker je bilo postavljeno napačno menjalo tiru. Dve osebi sta bili na mestu mrtvi, več oseb je bilo težko ranjenih.

*** Eksplozija v mestni elektrarni.** V mestni elektrarni v Frankobrodu je eksplodirala parna turbina. Štirje strojniki so smrtno nevarno ranjeni, več kurjačev je dobilo lahke poškodbe. Vsi električni obrati in vse električne cestne železnice so ustavljene.

*** Žrtve.** Kapitan parnika »Kaiser« Schädler je naletel na nekega mornarja, ravno ko se je hotel ta ustreliti. Kapitan je hotel vzeti mornarju iz rok samore. Pri tem se je samokres izprožil. Strel je zadel kapitana v spodnji del telesa. Mož je par ur po dogodku umrl.

*** Žena bodi možu pokorna!** Na zadnjem kongresu anglikanske cerkve v Canterburyju je predlagal škof iz Lincoln, da naj se črta iz obljube neveste ženinu beseda »pokorščina«. Predno je prišel ta predlog v debato, ga je škof umaknil z dostavkom, da tega ni storil vsled tega, ker se je premislil, marveč ker se je uveril, da predlog ne bo sprejet.

*** Statistika psov.** V Evropi imajo največ psov in tudi najlepše in najboljše pse Francozi. Zadnja statistika izkazuje na Francoskem nekaj čez 3 milijone psov, ki so bili priglasi. Nemci, ki imajo še rajši mačke kot pse, so po številu psov v statistiki drugi in imajo 1.400.000 priglasih psov. Za njo prideta Angleška in Švedska. V Avstriji imamo v primeri z drugimi državami zelo malo psov.

*** Atentat v Debrečinu.** O atentatu na škofa Miklossyja prihajajo sedaj na dan nekatere podrobnosti. Zlasti interesantna je izpoved težko ranjenega arhivarja Kriszka, ki pripoveduje sledeče: Paket je dospel v soboto ob 10. dopoldne, ter sta ga prevzela vikar Jaczkovics in tajnik Slepkovsky. Tajnik je obvestil tudi škofa, ki je bil v sosedni sobi. Škof je naročil tajniku, da naj paket odpre, ker ima sam preveč dela. Vikar in tajnik sta nato odvila paket ter našla najprej pod nepremočnim platnom leopardovo kožo in v njej zavito podolgovato škaflo, ki se ni dala odpreti. Prinesli so iz kuhinje sekuro, s katero so hoteli škaflo na strani odpreti, toda že pri prvem poskusu se je zgodila eksplozija. Pritisk je vrgel steno proti ulici ven in obe stranski steni sta se zrušili. Vse pohištvo je zletelo v zrak. Stole je pometalo deloma tudi na cesto, en stol pa je vrglo v neko sobo nasproti stojenče hiše. V trenutku, ko se je zgodila eksplozija, pa je sedel vikar na zofi, sekretar pa se je ravno pripogibal proti njemu. Pravni praktikant David, ki je tudi ranjen, pa pripoveduje še sledeče podrobnosti: V trenutku, ko se je zgodila eksplozija, se je stemnilo v sobi od plina, ki se je razvil in od prahu, potem pa se je zopet razsvetlilo, ker je bila stena proti cesti razrušena, tako da sem videl do sodne palače. Na stropu sem zapazil krvave ostanke človeških trupel. Čutil sem nekaj v desnem stegnu in le s težavo sem pognil ven kos lesa. Videl sem tudi Kriszka, ki je bil ranjen. Z zadnjimi močmi sem prišel v drugo sobo, kjer sem se

umil. V tem trenutku je prišel škof iz telefonske sobe in je vprašal, kaj se je zgodilo. Povedal sem mu, kar sem vedel, nato me je obšla omotica. Ko se je izvršila eksplozija, sem videl, kako je vrglo vikarja in tajnika proti stropu, nakar sta padla oba raztrgana na tla. — Nadaljna preiskava in sodna obdukcija je prinesla še več luči v to zadevo. V truplih so našli razna jeklena peresa, kolesca in železne in bronaste delce, kakor tudi kos pločevine z nekim napisom. Policija je dognala, da bi bila škaflija eksplodirala kjerkoli bi jo bili odprli. Najbrže je bila tako napravljena, da je kolesje potegnilo pri odpiranju za netilno vrstico, ki je užgala dinamit, ki je bil v škafliji. Domneva se, da je bilo v tem poklenskem stroju 16 do 18 kg dinamita. Leopardova koža se je izkazala kot malovredna imitacija. Debrečinska policija sumi, da je bil atentat izvršen od Rusov kot revanša za proces v Marmaroš Sihu. Slučajno, da so atentatorji prišli iz Rusije v Černovice nalašč, da oddajo paket. Šole v Debrečinu so zaprte in razobešene so črne zastave. Hišo trgovske zbornice, kjer se je nahajal škofijski urad straži vojaštvo ter jo bodo morali najbrže podreti. Poštni uradnik v Černovicah, ki je prejel dotični paket, pravi, da se spominja na odpošiljalca in misli, da bi ga zopet spoznal.

Oklic.

Deželna zveza gostilničarskih zadrug na Kranjskem

sklicuje

protestni shod

proti nameravanim sklepom deželne zveze za zvišanje deklad na užitnino

na petek, dne 27. februarja 1914

ob 4. uri popoldne

v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

Gostilničarji, vsi na shod, da glasno protestiramo proti takemu napadu na našo obrt. Konsumentje pridite istotako, da protestirate proti ropu na žepe revnih slojev.

Telefonska in brzojavna poročila.

Nasilje v kranjskem deželnem zboru

Dunaj, 25. februarja. Vsi dunajski listi poročajo danes o anuliranju dveh naprednih mandatov v deželnem zboru kranjskem. Posebno ostro piše o tem aktu nasilstva »Arbeiter Zeitung«, ki piše o »Gewaltakt« kranjskih »evharistlerjev« ter pravi: »Slovenski klerikalci, zvesti adepti krščansko-socialnega terorizma, so izvršili nasilen čin ter kratkoma anulirali dva napredna mandata.« »Arbeiterzeitung« dokazuje, da je postopanje slovenske klerikalne večine v kranjskem deželnem zboru nezakonito ter konstatira, da gre za navaden rop na naprednem posestnem stanju.

Deželni zbori.

Dunaj, 25. februarja. Danes se vrši v nižnjavstrijskem deželnem zboru razprava o proporcionalni volilni pravici za večje občine na Nižje Avstrijskem. Nemški nacionalci so sklenili najostrejšo opozicijo proti tej predlogi.

Lvov, 25. februarja. Poslanec grof Badeni je predlagal v imenu proračunskega odseka resolucijo, ki naroča deželnemu odboru, da naj realizira prej sklenjena deželna posojila 5 in 10 milijonov kot podporo kmečkim občinam za zgradbo poljskih in rusinskih šol in kot posojila mestom za take šole. Resolucija je bila sprejeta.

Inomost, 25. februarja. Nove volitve v tirolski deželni zbor naj se vrše 26. aprila.

Gosposka zbornica.

Dunaj, 25. februarja. Ker je padlo število dosmrtnih članov gosposke zbornice blizu do spodnje meje določenega števila, je pričakovati v kratkem imenovanja novih članov. Sedaj je gosposka zbornica sestavljena sledeče: 14 nadvojvod, 18 virilistov, med njimi 14 desne, 2 izven strank in 2, ki se nista bila zaobljubljena, 92 dednih članov, med njimi 46 desne, 14 ustavne stranke, 26 sredine, 5 izven strank, 1-še nezaobljubljen. Trije umrli člani še niso bili nadomeščeni. Dosmrtnih članov je 150, med njimi 50 desne, 46 ustavne stranke,

38 sredine, 11 izven strank in 3 še nezaobljubljeni.

Med nižnjavstrijskim kristjani.

Dunaj, 25. februarja. V Manns-werthu je prišlo v občinski gostilni pri predpustni veselici do krvavega boja med kmeti in kmečkimi fanti. Boj je trajal več kakor eno uro, cela gostilna je krvava, en fant je bil ubit, več udeležencev je bilo težko ranjenih. Orožništvo je moralo z orožjem napraviti mir.

Poslanec Schachinger.

Dunaj, 25. februarja. Krščansko-socialni državni poslanec, dekan pater Schachinger je oddložil svoj mandat. Schachinger je 71 let star.

Vohunska afera bratov Jandrič.

Dunaj, 25. februarja. K vohunski aferi bratov Jandrič se poroča: Nadporočnik. Aleksander Jandrič, frekventant vojne šole, je bil obsojen na 19 let težke ječe. Major avditor dr. Kunz je predlagal 10 let, vojno sodišče pa mu je prisodilo 20 let. Višje vojaško sodišče pa je znižalo kazen na 19 let. Razprava proti njegovemu bratu, slikarju Cedomilu Jandriču se vrši prihodnje dni na Dunaju. Brata Jandrič sta sinova vpo-kolenega vojaškega višjega račun-skega oficijala Efirema Jandriča ter sta služila v 1. bosansko-hercegovinskem polku. Cedomil Jandrič je bil leta 1911. zaradi posvajanja neke dame dregradiran. Rehabilitacijsko postopanje je ostalo brezuspešno, ker so bili častniki 24. pešpolka proti njegovi rehabilitaciji. Iz zaplenjenih pism Aleksandra Jandriča izhaja, da je brat prisegel Cedomilu, da se bo močeval nad armado. Cedomil mu je nato prinesel poziv tujega generalnega štaba, da naj izda proti dobremu plačilu važne vojaško-telnične in vojaško-operativne skrivnosti. Oba brata sta začela potratno živeti, vsled česar je postala policija pozorna. Policija je kmalu dognala, da sprejema Cedomil Jandrič pogosto obiske ruskega vojaškega atašeja, polkovnika Marčenka. Tako je prišlo izdajstvo na dan. S polkovnikom Redlom nista bila v nobeni zvezi.

Vojvoda Avarna.

Dunaj, 25. februarja. Grof Berchtold je obiskal danes dopoldne vojvoda Avarna, da mu čestita k 10-letnici njegovega delovanja kot italijanski poslanik na Dunaju. Snoch je dobil vojvoda Avarna od cesarja laskave lastnoročne čestitke.

Češko-nemška sprava pogajanja.

Praga, 25. februarja. Češke Slovo« izjavlja v imenu narodnih socialcev: Če bodo Nemci proglasili v nedeljo sprava pogajanja za razbita, bo morala češka opozicija v državnem zboru zahtevati takojšen razpis čeških deželnozborskih volitev.

Atentat v Debrečinu.

Budimpešta, 25. februarja. Poizvedbe policije v Debrečinu so se obrnile v smer, ki grozi škofu delati še prav velike neprijetnosti. Sumi se namreč, da je atentat izvršila neka arhivistinja Katarina Bugarska. Krasotica je bivala zadnja leta v Kijevu, doma pa je iz Budimpešte, kjer je bila tudi z nekim poštnim uradnikom poročena. Njeno nezakonsko dete se nahaja v Kereš Mezeju. Policija je izvršila v tej hiši hišno preiskavo, ki je bila uspešna. Sodi se, da ne gre za politični atentat, marveč za maščevanje nad nezvestim škofom, ki je bil ljubimec Bugarske. Druga madžarska posebnost je ta, da je bil v naglici okrađen ubiti odvetnik Csath. Vzeli so mu zlato uro in denarnico, v kateri je bilo mnogo tisočakov. Govori se, da so udeleženi na tem ropu preiskovalni organi.

Budimpešta, 25. februarja. Uradno se javlja: Vladni krogi smatrajo, da je iskati provzročitelje atentata v onih krogih, ki imajo interes na tem, motiti dobre odnose med Madžari in Romuni. Neutemeljeno bi bilo klicati na odgovor Romune. Vlada bo nadaljevala svoje stremljenje po zbližanju z Romuni. Ta oficijozni komunikne jasno namigava, da je iskati provzročitelje atentata v »panslaviističnih« krogih.

Budimpešta, 25. februarja. Danes dopoldne se je vršil v Debrečinu pogreb žrtve atentata. Pogreba se je udeležilo mnogo tisoč ljudi in tudi zastopnik naučnega ministrstva.

Bosna.

Sarajevo, 25. februarja. Zakonska predloga o melioracijah se je odstavila z dnevnega reda za tako dolgo, da bodo izvoljeni štiri mohamedanski poslanci, ki na jutri izrečejo svoje mnenje o predlogi.

Sarajevo, 25. februarja. Deželni svet se je baval včeraj s statutom železnicega sveta ter se je izrekel za izpremembo v tem zmislu, da naj ima železniški svet v vprašanih tarifne politike poleg posvetovalne tudi odločilno pravico.

Strah pred Rusijo.

Berolin, 25. februarja. Nemška vlada namerava izdatno zvišati mi-

rovno stanje onih čet, ki stoje ob ruski meji. Najbrže bo poklicala spomlad veliko število rezervistov pod orožje.

Stavka na Francoskem.

Pariz, 25. februarja. Pristaniški in transportni delavci ter železničarji groze, da se pridružio stavkujočim francoskim rudarjem.

Panika v kinematografskem gledališču.

Salerno, 25. februarja. Med kinematografično predstavo v nekem tukajšnjem gledališču je zgorel mal film. Med gledalci je nastala panika. Vse je drlo proti izhodu, več oseb je bilo zmečkanih.

Mehika.

Washington, 25. februarja. Glasom poluradnega obvestila sta Japonska in Francoska sklenili izkrcati v Mehiki vojske in mornarje, ki naj ščitijo poslanštva.

Dogodki na Balkanu.

Albanija.

Lipso, 25. februarja. Albanska deputacija z Esad pašo je odpotovala na Dunaj, kjer bo cesar sprejel Esad pašo v avdienci.

Atene, 25. februarja. Nova provizorična vlada v severnem Epiru je sestavljena iz bivšega grškega ministra Zografa, treh škofov in bivšega generala Piromilosa, ki zbira armado, da se vpre priklonitvi k Albaniji.

Berolin, 25. februarja. Princ Wied se je odpeljal danes jutraj v Petrograd.

Petrograd, 25. februarja. Mednarodna kontrolna komisija v Albaniji bo imela pod princem Wiedom baje posvetovalen glas.

Atene, 25. februarja. Prebivalci severnega Epira so si izvolili provizorično vlado pod predsedstvom Zografa.

Srbske izgube.

Belgrad, 25. februarja. O srbskih izgubah med obema balkanskima vojnama je podal vojni minister skupščini sledeče podatke: V srbsko-turški vojni je bilo 5000 mrtvih in 18.000 ranjenih, v srbsko-bolgarski vojni pa 7000 do 8000 mrtvih in 30.000 ranjenih, 2500 mož je podleglo svojim ranam, 11.000 do 12.000 mož je umrlo za boleznimi, 4300 za kolero, od teh 4000 v drugi vojni.

Srbija in Turčija.

Belgrad, 25. februarja. Danes jutraj je odpotoval v Carigrad novi srbski pooblaščenec Dragomir Stefanović z instrukcijami, ki mu dajejo možnost skleniti s Turčijo mir na podlagi reciprocitete, oziroma garancij za podanike obeh držav. Dosedanji delegat Pavlović je bil odpoklican.

Bolgarska.

Sofija, 25. februarja. Proces proti stambulovističnim ministrom, ki bi se bil moral danes nadaljevati, je bil iznova preložen do 14. marca. Zatrjuje se, da hoče vlada proces potlačiti, če zmaga pri volitvah.

Bolgarska in Grška.

Sofija, 25. februarja. Bolgarska vlada izjavlja oficijozno, da je pripravljena obnoviti diplomatske stike z Grško. Za enkrat pa vladi ne bosta imenovali poslanikov, marveč samo poslaniške poslovojdce.

Italija in Turčija.

Rim, 25. februarja. Pogajanja zaradi železniške koncesije Adalaja-Aidin in izpraznjenja Dodekaneza ne gredo naprej. Italijanski delegat je bil že sklenil z angleško železniško družbo Smirna-Aidin pogodbo, glasom katere je družba prepustila Italiji proti plačilu svoje koncesije. Porta je proti temu ugovarjala, vendar je upati, da se bo zadeva uredila.

Romunska.

Bukarešta, 25. februarja. Pri volitvah v senat je bilo izvoljenih 47 liberalcev, 2 konservativca in 1 demokrat. Treba je dveh ožjih volitev. Med izvoljenimi je tudi notranji minister Morcun.

Bukarešta, 25. februarja. Definitivni izid volitev je sledeči: Izvoljenih je 169 liberalcev, 10 konservativnih demokratov, 9 konservativcev, 2 nacionalista in en neodvisen kandidat.

Gospodarstvo.

— Trgovina z balkanskimi državami. »Neues Wiener Tagblatt« izve, da se vrše med avstro-ogrskimi referenti posvetovanja glede novih trgovinskih pogajanj z balkanskimi državami, zlasti z ozirom na pogajanja, ki se naj prično v kratkem z Grško. Ni izključeno, da gredo zaradi teh pogajanj v kratkem avstro-ogrski delegati v Atene, da sklenejo tam novo tarifno pogodbo. Doslej so bile trgovinske zveze med Avstro-Ogrsko in Grško urejene samo po principu največjih ugodnosti.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za Ciril - Metodovo družbo V. A. Paleček, trg. v Gorenji vasi 6 K, (pri »Loizu« v Gorenji vasi »Tango« smo plesali. Izgubljeni plesalkin podmetnik za 2 K 70 v na dražbi prodal — 3 K 30 v zraven dodal — skupaj 6 K C. M. družbi poslal). Gr. Demšar, c. kr. notar v Ložu 10 K, ker se ne udeleži podružničnega obč. zbora, Rudolf Gasperin, nadučitelj v Devinu 10 K 37 v, nabral v veseli družbi pri Plesu v Devinu in Josip Petelin v Ljubljani 3 K 20 v, v veseli domači družbi daroval dne 22. svečana popoldne g. Ferdo Novič iz Trsta z željo, da bi našel mnogo posnemalcev. Skupaj 29 K 57 v.

Za »Domovino« dr. Alojzij Kolkaj, odvetnik v Ljubljani 20 K iz neke kazenske poravnave.

Živeli nabiralci in darovalci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 20. februarja: Terezija Pezdur, branjevka, 70 let, Tržaška cesta 2.

Dne 21. februarja: Josip Koprinar, delavec, 46 let, Simon Gregorčičeva ulica 11.

Dne 22. februarja: Vencelj Cernstein, mornariški nadoskrbnik v pokoji, 93 let, Sv. Petra cesta 20. — Ivan Mohar, železniški nadzornik v pokoji, 58 let, Metelkova ulica 5. — Zvonko Gamerc, sin deželnega oficijala, 4 mesece, Zalokarjeva ulica 9.

Dne 23. februarja: Ivana Vodopivec, vdova Wiesmayer, žena železn. strovodje in posestnica, 43 let, Bohoričeva ulica 14. — Miroslav Fajon, čevljarjev sin, 11 mesecev, Streliška ulica 15.

Dne 23. februarja: Marija Schiffer, vdova ravnatelja deželne deske, 82 let, Škofja ulica 13.

Dne 24. februarja: Frančiška Doberlet, posestnica, 67 let, Kladezna ulica 20.

Dne 25. februarja: Drago Erbežnik, sin pasarskega pomočnika, 16 mesecev, Sv. Petra cesta 53.

V deželni bolnici:

Dne 19. februarja: Marija Krevs, služkinja, 18 let.

Dne 20. februarja: Jožefa Primc, žena ključavničarskega pomočnika, 31 let.

Dne 22. februarja: Marija Blaž, soproga zemljeknjižnega ravatelja v pok., 65 let.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastništvo in tisk »Narodne tiskarne«.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po »Moll-ovem francoskem žganju in soli« dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolester utečujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 2.— Po poštne povzetju razpošilja to mazilo le kar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na Dunaju, Tuchlauben 9. V zalozh po deželi je izrecno zahtevati Moll-ov preparat, raznamovan z varnostno znamko in podpisom.

Dolg predpust je radost.

vendar pa množica družabnih obveznosti in drugih zabav ni brez posledic za zdravje. Najčeste nastopa prehlajenje, proti kateremu so se izkazale Fayeve pristne mineralne sodenice kot najučinkovitejše. Posebno uspešno delujejo pastilje zjutraj, ker očistijo vrt vsega zasluzenja po dimu itd. Pazi naj se posebno na ime Fay, ker samo te se dobivajo iz soli zdravilnih vrelcev št. 3 in 18 kopališča Soden v T. Skatijca stane K 1'25, ter se dobiva povsod.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 25. februarja 1914.

Naložbeni papirji.	Dinar	Blagovni
40% majeva renta	83.25	83.45
40% srebrena renta	87.55	87.75
40% avstr. kronska renta	83.60	83.80
40% ogr. kronska renta	83.05	83.25
40% kranjsko dež. posojilo	—	89.—
40% k. o. češke dež. banke	88.25	89.25

Srečke.

Srečke iz l. 1860 1/2	445.—	455.—
„ tiske	665.—	675.—
„ zemeljske I. izdaje	292.—	302.—
„ zemeljske II.	280.50	290.50
„ ogrske hipotečne	243.—	253.—
„ ogrske komunalne	230.—	238.—
„ avstr. kreditne	465.—	476.—
„ ljubljanske	477.—	487.—
„ avstr. rdeč. križa	61.—	65.—
„ ogr.	52.50	56.50
„ bazilika	31.50	35.50
„ turške	27.10	31.10
„	226.—	229.—

Delnice.

Ljubljanske kreditne banke	404.—	405.50
Avstr. kreditne zavoda	639.90	640.90
Dunajske bančne družbe	535.50	536.50
Žužne železnice	104.50	105.50
Državne železnice	716.80	717.80
Alpine-Montan	840.25	841.25
Češke sladkorne družbe	316.—	319.—
Živnostenske banke	280.75	281.75

Valute.

Cekini	11.39	11.44
Marke	117.55	117.80
Franki	95.35	95.55
Lire	94.95	95.15
Rublji	254.—	254.75

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 25. februarja 1914.

Termin.

Pšenica za apr. 1914	za 50 kg	11.21
Pšenica za maj 1914	za 50 kg	12.06
Pšenica za oktober 1914	za 50 kg	10.99
Rž za apr. 1914	za 50 kg	9.28
Rž za oktober 1914	za 50 kg	8.60
Oves za apr. 1914	za 50 kg	7.61
Oves za oktober 1914	za 50 kg	7.66
Koruzna za maj 1914	za 50 kg	6.72
Koruzna za julij 1914	za 50 kg	6.85

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 398.2 Srednji zračni tlak 739 mm

(el)	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
24.	2. pop.	721.4	11.1	sr. jz.ah	del. oblac.
„	9. zv.	724.2	4.1	sl. zah.	jasno
25.	7. zj.	726.3	—1.5	sl. jv.ah	megla

Srednja večerajšnja temperatura 6.4°, norm. 0.7° Padavina v 24 urah m m 0.0.

Frančiška Doberleth

hišna posestnica

včeraj dne 24. t. m. v starosti 67 let, previdena s tolažili sv. vere, mirno in udano preminula.

Pogreb nepozabne ranjke se vrši v četrtek dne 26. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Kladezna ul. št. 20 na pokopališče k Sv. Križu.

Bodi ji prijazen spomin!

V Ljubljani, 25. febr. 1914.

Žalnočeti ostali.

Zahvala.

Za mnogoštevilne, ljubeznive dokaze prisrčnega sožalja povodom smrti našega ljubega nepozabnega strica in starega strica, blagorodnega gospoda

Vaclava Cernstein

c. in kr. mornariškega oskrbnika v. p. izrekamo našo najiskrenejšo zahvalo. Zahvaljujemo se za darovane krasne vence ter za mnogoštevilno spremstvo k zadnjemu počitku.

Zlasti se najtopleje zahvaljujemo slavnemu c. kr. častniškemu zboru kakor tudi slavnemu pevskemu drži »Slavec« za ganljivo žalno petje.

V Ljubljani, 25. febr. 1914.

Rođbina Cernstein in dr. Geiger.

Išče se boljša gostilna

v našem ali na račun za takoj.

Ponudbe z navedenim prometom in zahtevami na upravo, »Slov. Naroda« pod »Spomlad« 771

Gospicami!

S simpatično in izobraženo gospico, iz mesta ali z dežele, s primernim premoženjem, želi resnega znanja železnični asistent, simpatične in lepe zunanosti, z večjim premoženjem. Ozira se le na ponudbe s polnim imenom in varuje se popolna tajnost.

Ponudbe do 28. februarja 1914 na naslov: »Pomlad«, Trst, glavna pošta, poste restante. 684

Korespondenca.

Mlad Slovenec, samostojen trgovec v lepem primorskem zdravilišču, prijatelje zunanosti in dobre vzgoje, želi radi pomankanja znanja dopisovati z vodo-ljubno in izobraženo Slovenko iz boljše obitelji, blagega značaja, v starosti 18—22 let, ki bi imela v slučaju kakkega resnega sporazumljenja primerno premoženje. 766

Dopisi na upravištvu »Slov. Naroda« pod šifro »Opatija/766«.

Enonadstropna hiša

z 8 sobami s 6 kuhinjami s štedilniki in 7 jedilnimi shrambami namreč za 6 stanovnikov, ki plačajo 4 stanovniki po 16 K in dva po 26 K na mesec. Pa tudi gospodarsko poslopje: 1 kuhinja za perilo, 1 kuhinja za kuhanje za svinje, 1 hlev za troje glav živine in 4 svinjaki, kar je vse novo zgrajeno, še 7 let davka prosto, dalje oral zemljo, lepo zasajene z drevjem in trsjem, vse vkup na Pragerskem (Pragerhof) št. 68 se prodaja. Cena 18.000 kron. 659

Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri gospodu Marko Verlak, št. 68 Pragersko.

Popravila šivalnih strojev

se izvršujejo v naših delavnicah točno in stvarno.

SINGER Co.

del. družba šivalnih strojev. Največja in najstarejša trgovina s šivalnimi stroji v Avstriji.

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4. Kranj, Glavni trg št. 119. Novo mesto, Veliki trg št. 45.

Pristno brnsko blago.

Spomladanska in poletna sezija 1914.

Kupon m-3-10 dolg 1 kupon 7 kron
za popolno maško obleko 1 kupon 10 kron
(suknja, hlače, telovnik) 1 kupon 15 kron
= stane samo = 1 kupon 17 kron
= 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20.—, dalje blago za površnike, turistiški loden, svilnate kamgarne, blago za damске obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah: kot solidna in poštena vro znana:

Zaloga tvornice za sukno Siegel-Imhof v Brnu (Brünn).

Vzorci gratis in franko. Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniški kraj, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Največja izbira. Stalne najnižje cene.

Tudi najmanjša naročila se izvrše najpozorneje in natančno po vzorcu. 615

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšo priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

katera okrepjuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodlom 1 krono. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svojih mineralnih vod itd.

Dež. lekarni Milana Leusteka v Ljubljani Našljova cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jočičevega javni mostu. 10

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolnišnice blaginje in bolnišnice, c. kr. tobošne tovarne in c. kr. bolnišnice blaginje v Ljubljani.

Odvetniški kandidat

s triletno prakso želi prenesti mesto.

Nastop v marcu oziroma v aprilu. Ponudbe na upravištvu »Slov. Naroda« pod »Kandidat 1914/511«.

Sprejem takoj 698

2 krojaška pomočnika

in enega učenca v trajno delo.

Ivan Umek,

krojač, Hrastnik, Stajersko.

Posojila

dobe pravne osebe in tvrdke takoj in diskretno. Priložiti je 10 vin. znamko. Dosedaj se je izplačalo osebam vseh stanov že nad 600.000 K. Prošnje pismeno pod: 759

Reelna in hitra pomoč S. & Co., Kranj, poštno ležeče

Učenka

s primerno šolsko izobrazbo se takoj sprejme v trgovino z meš. blagom

Franc Kalan 760

Žirovnica na Gorenjskem.

HLEV

za 4 konje, s sobico za hlapca in shrambo za vozove, se odda za majnikov termin. 764

Več na Rimski cesti št. 23/1.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 372

Potnik

špecijske stroke, zmožen obeh deželnih jezikov, po možnosti na Kranjskem vpeljan, se takoj sprejme.

Ponudbe z zahtevo plačila in curriculum vitae pod »1000/763« na upravn. »Slov. Naroda«. 763

Proda se iz proste roke radi preselitve pod zelo ugodnimi pogoji v bližini Ljubljane

HIŠA

tik dež. ceste, četrt ure oddaljena od železnice, s krasno urejenim velikim vrtom, njive in gosp. poslopjem, v zelo dobrem stanju, pripravna za penzionista, trgovino ali gostilno.

Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod »Redka prilika št. 761«.

Za takojšnji nastop se išče

4-5 žičarjev

(Fein-, Mittel- in Grobzug)

in 744

žični vezalec

proti dobremu akordnemu zaslužku. Znanje nemščine vsaj za silo je pogoj. Prednost imajo samci.

Drahtfabrik Hirt (Koroško).

Najboljša in najzdravejša

barva

za lase in brado

je dr. Drallea »NERIL«, ki daje svim in pordečim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Leone hito, podlage in mrežice vseh vrst; gledališčne in teaterske potrebitne itd.

Mlad trgovski pomočnik

20 let star, večš slov. in nemškega jezika, išče službo v mešani trgovini.

Naslov pod šifro »Mlad/746« na upravn. »Slov. Naroda«. 746

krajevne zastopnike

se sprejmo vsi taki, ki imajo odprte trgovine in se hočejo pečati s prodajanjem v Avstriji dovoljenih srečk na obroke. Vsakdanji zaslužek pri nekaj pridnosti do 30 K. Ponudbe po »O. R. 12« Brno, poste restante.

Sprejme se

kontorist ali kontoristinja

z znanjem slovenskega in hrv. jezika, stenografije in strojepisja. Prosilci, ki so zmnožni tudi še laščine, imajo prednost. Ponudbe pod »Poštni predal 47«, Ljubljana. 742

Odda se

kovačnica

s stanovanjem, obstoječe iz 3 sob in kuhinje takoj ali pa po dogovoru.

Natančnejša pojasnila daje Ivan Zupančič, Ljubljana, Ahacijeva cesta št. 15. 724

300—400 litrov dobrega

mleka

ima oddati dnevno à K 19.— franko vsaka postaja.

Naslov pove upravištvu »Slov. Naroda«. 722

Trgovci!

Proda se National blagajna. Registrirana K 99-99, samo eno leto rabljena. Eventualno se zamenja za Wertheimerico št. 2—3 v dobrem stanju.

Ponudbe pod »Trgovci/679« na upravn. »Slov. Naroda«. 679

Znamka za odgovor.

Enonadstropna

735

stanovanjska hiša

z vodovodom, nova stavba, ugodno mesto, naravnost ob železnici, v večjem farnem kraju z garnizijo, se odda za pekarijo, ki naj se na novo ustanovi. Za začetnike ugodna prilika, ker je lepa okolica in ni konkurence.

Vprašanja na Iv. Kanduth, Ukve (Ugogowitz) št. 40, Kanalska dolina, Koroško.

Zelo ugodna prilika za vrtnarja!

Proda se enonadstropna

hiša

v obližju Ljubljane z večjim vrtom in rastlinjaki. Vrt je povsem urejen za vrtnarstvo v manjšem obsegu. Gotovine je treba samo K 6000.—.

Več se izve pri stavbni tvrdki Ivan Ogrin, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 8. 733

**Priporočamo našim
gospodinjam**

KOLINSKO CIKORIJO

iz **edine** slovenske
tovarne v Ljubljani

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10.

Velika izbira:

Solidna postrožba:

Trgovski pomočnik usnjarske stroke

vojačine prost, se sprejme pri tvrdki

Josip Seunig, Ljubljana

Naznanilo.

Preda se iz proste roke

pristava v Kranju

ležeča ob križišču obeh državnih cest, vodečih v mesto. Ta pristava je zelo prikladna za trgovske svrhe, zlasti za trgovino z deželimi pridelki, prežida pa se lahko tudi v zasebno stanovanjsko poslopje.

Pogoji so razvidni v pisarni za urejevanje splošnih gospodarskih zadev J. Rozman v Kranju.

Pelinkopac POKORNY
LIQUEUR MEDICINAL

Pazite
na
etiketo!

RAZMNOŽEVANJE PISAVE POTOM STEKLENE PLOŠČE.

To je najnovejša iznajdba na tem polju, katero vpletimo pod imenom „**Opalograph**“ oddisi, ki so napravljeni s tem aparatom, ne izgledajo kot kopije ampak kakor originalna t. j. osebna pisma (posebno važno za odposiljatelje ponudb itd.) Vsak nevajen napravi lahko od vsakega s tinto in peresom ali pisalnim strojem zgotovljenega originala (tudi ščika ali risba) več tisoč kopij v zaželeni barvi (even. vsaka kopija v različni barvi). Aparat je zelo preprost in ne zahteva nobene stiskalnice in tudi ne pride nobena masa (želatin itd.) ali gosta tinta v poštev. Ceniki, vzorci tiska in reference znstoj. **Brezobvezno razkazovanje.**

THE REX Co., Ljubljana, Šelenburgova ulica 7. Telefon št. 38.

Zaloga pisalnih in razmnoževalnih strojev, njih potrebščin ter pisarniških oprav.

Prava in neprava ljubezen.
Povest. — Spisal Blaž Pohlin.
Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Opotov praporščak.
Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.
Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K 70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopleje

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar
naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov 127

cvetlični salon
samo pod Irančo štev. 2.
poleg Čevljarškega mostu.

Velika zaloga suhih vencev.
Izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd
Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI
PORODNIŠNICA
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEF-ZDRAVNIK PRIMARIJ DR. FR. DERGANČ

J. Zamljen
čevljarški mojster
v Ljubljani, Gradišče 4
izvršuje vsa čevljarška dela do najfinišne izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in teleovadske čevlje.
Za naročila z dežele zadostuje kot mera pripisan čevlji.

Ako se hočete zabavati in užiti par veselih ur, naročite si

MUHE

kratkočasne zgodbe.

Spisal Blaž Pohlin.

Broširano K 150, vezano K 240.

D biva se v 4285

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Fr. P. Zajec
izprašan optik,
zalagatelj c. kr. armade, vojne morarice, domobrancev itd. 123

Ljubljana, Stari trg št. 9.

Očala in ščipalniki po strokovnjaških in zdravniških predpisih. — Z elektr. obratom moderno urejena delavnica
Najnovejši cenik brezplačno!

Klobuke cilindre in čepice
v najnovejših fasonah in v veliki izbiri
pripravlja
IVAN SOKLIČ.
130
Velika zaloga najmodernejših cilindrov.
Prilati Panama-clamniki od 9 K do 50 K.

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obrniti na tvrdko

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno.

Obstoji od leta 1883.

Izredno nizke cene!

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir
M. GELBHAUS. oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Preselitev obrti.
Krojaški mojster **P. Cassermann**
vključno naznanja, da se je iz Šelenburgove ulice štev. 1
preselil
v Zidovsko ulico štev. 3
ter se priporoča za nadaljno naklonjenost.
S spoštovanjem
P. Cassermann.

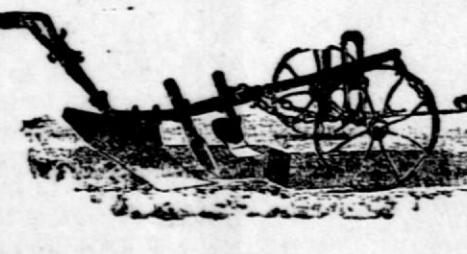
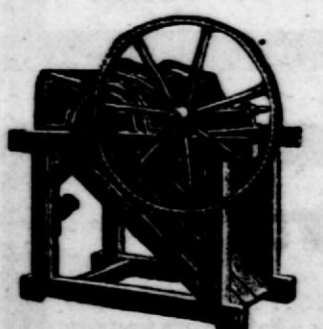
Prvovrstna, dobro vpeljana zavarovalnica išče za takojšni vstop potovalnega uradnika.

V akviziciji in organizaciji izvežbani gospodje, katerim se nudijo lepi dohodki, naj pošljejo ponudbe pod šifro „5000/673“ na upravn. „Slov. Naroda“.

ANTON STACUL, Ljubljana,
priporoča najtopleje izvršni
šampanjec
Kleinoschek Derby cuvée réservée

!!! KDOR RABI !!!
bencin motorje, elektromotorje, pluge in brane, brzoparilnike, kosilnice in druge stroje za košnjo, stroje za rokodelce in razno orodje, stiskalnice za sadije in seno, mlatilnice in slamoreznice,
vratila, predmete za mlekarne, dalmatinski cement, travertine in železne šine,
naj se obrne na najstarejšo, širom cele Kranjske, Štajerske in Primorske dobro znano tvrdko in razpošiljalnico poljedelskih strojev

Fr. Stupica
v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 1.
Dobra postrožba je vsakomur zaželeno. Najnižje cene! Priznane najboljše stroji. Ceniki brezplačno.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 8,000.000 kron. 152 Stritarjeva ulica št. 2. Rezervni fondl okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica L. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun 4 3/4 0 Kapuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 4/4 0 = = = vseh vrst po dnevnem kurzu. = = =